

DOPUSTI

Vsi, ki se ukvarjajo s prijavami na letovanja v Iskri zadnji dve leti ugotavljajo, da vse manj ljudi odhaja na morje in v hribe na dopuste. Točnih podatkov ni nikjer, pa bi bilo zanimivo, če bi jih kaka institucija v Iskri zbrala. „Pošteno“ letovanje namreč ni, kot vsi vemo le luksuz, ampak življenjska potreba in vprašanje delovne sposobnosti. Za primerjavo: Vse stroje vsako leto temeljito pregledamo, naredimo potrebne remonte in zamenjamo izrabljene dele, za sodelavce pa najbrž ni tako temeljito poskrbljeno.

Za dopust ni važno le to, da ne hodiš v službo. Učinkovit dopust je zamenjava okolja, važno je, da pustiš skrb in vsakdanji napor na stran, da počivaš duševno in telesno — skratka, da temeljito izprežeš.

Za letovanje večine ljudi pa je največje vprašanje financiranja. Res za marsikaj poskrbi naša Počitniška skupnost, če ostanemo samo pri Iskri, dobimo regres in proste dni z nadomestilom osebnega dohodka.

Vendar je za poprečno družino, če ne dobi prostora v Iskrinih domovih, dopust na morju, ali v hribih skoraj nedosegljiv, saj so pokazale letošnje cene, da so bili stroški desetdnevnega dopusta v hotelih, ali zasebnih sobah in s hrano vred okrog 10.000 dinarjev. To pa so le najnujnejši izdatki. V Iskrinih domovih je bila cena za dobro polovico nižja — torej dostopna praktično vsem. Žal pa se Iskraši zvrstimo na kolektivnih dopustih v dobrih štirih tednih na blizu 300 ležiščih.

Zato bo treba spet pogreti misel, da bi se le dalo kolektivne dopuste le bolj raztegniti, oz. postaviti v bolj razmaknjene termine. Mislim, da bi z dobro voljo lahko vse naše razpoložljive postelje tako enkrat bolj izkoristili in tako omogočili precej več ljudem „zaresen“ oddih.

O teh možnostih govorimo in pišemo že leta, a se kolektivni dopusti še vedno zvrstijo zadnja dva tedna julija in prva dva v avgustu.

Druga možnost, ki so jo nekatere TOZD že izkoristile pa je nakup avtomobilskih prikolic, ki dobro (čeprav najbrž ne najceneje) služijo svojemu namenu.

Prav pa je, ko govorimo o dopustovanju, da povemo, da so naša Iskrina letovišča zares „kovačnica Iskrine družine,“ oz. občutka pripadnosti. Lep primer je Dugi otok, kjer se v kampu, v pravem družinskem vzdušju srečajo Iskraši, ki sicer ne bi slišali nikoli drug za drugega, ne vedeli, da je v Iskri toliko dobrih „fletnih“ ljudi.

Treba je samo videti, ko ladja pristane, ali odhaja. Ko pomaha sto rok in zadoni že kar himnična „Na našoj obali...“ potem začutiš, da Iskra ni le seštevek tovarn, ne le poslovno združenje, ampak da nas je v Iskri 30.000 človeških ljudi, ki nas družijo ne le delo, ampak čisto človeška, najbrž ni pretirano rečeno — družinska pripadnost.

Fy

V LJUBLJANI: 15. 9. LETNA KONFERENCA SINDIKATA

V torek, 5. septembra, je bil sestanek IO KOOS SOZD Iskra, ki je bil posvečen pripravam za sklic letne konference našega sindikata.

Predsednik KO OOS SOZD Iskra Jože Čebela je navzoče najprej seznanil s sklepom izvršnega odbora 7. avgusta letos, da naj bi bila letna konferenca sindikata 15. septembra v Poreču, naslednjega dne pa naj bi bilo delovno srečanje sindikalistov s predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij Iskre. Ker v Poreču še vedno veljajo sezonske cene, bi nastali previsoki stroški za udeležbo. Zato je predlagal, naj bi omenjeni sklep spremenili tako, da naj bo letna konferenca sindikata v petek, 15. septembra, ob 9. uri v Ljubljani v spodnjih prostorih Iskrine stolpnice popoldne istega dne ob 15. uri pa naj bo srečanje s predstavniki družbenopolitičnih organizacij v prostorih menze v stolpnici. Spremembo tega sklepa je izvršni odbor soglasno sprejel.

Naše glasilo je že pred kratkim objavilo tri osnutke sindikalnih dokumentov, ki so jih tudi obravnavali na tej seji. Ker bistvenih pripomb, razen stilističnih, ni bilo, je izvršni odbor omenjene dokumente sprejel.

Nato je izvršni odbor obravnaval predloge za novo vodstvo sindikata. Za novega predsednika IO KOOS so predlagali ing. Janeza Kerna, dosedanjega sekretarja sveta Z K DO Elektromehanika Kranj, medtem ko naj bi

podpredsednik KO postal Jože Oblak, predsednik sindikata v DO Iskra Commerce. V nadaljevanju so evidentirali delegate za novi izvršni odbor, njegovo predsedstvo in komisije ter predsednike komisij. Izvršni odbor je evidentirane kandidate potrdil in sklenil, da jih bo predlagal za izvolitev na letni konferenci.

V nadaljevanju seje so sprejeli tudi dnevni red letne konference, na katerem naj bi obravnavali in sprejeli predlagane dokumente o notranji organiziranosti in delu našega sindikata, sledilo naj bi poročilo izvršnega odbora o enoletnem delu, dalje sprejetje programske usmeritve delovanja sindikata v mandatnem obdobju 1978–1980. (osnutek objavljamo v današnji številki), hkrati pa bi obravnavali tudi gradivo za bližnji kongres slovenskih sindikatov v Mariboru, sledil bo sprejem stališč sindikata SOZD s področja delovnih razmerij, nakar bi razrešili sedanji IO in komisije ter izvolili novo predsedstvo KO in njegove komisije.

V nadaljevanju sestanka je Jože Čebela prebral osnutek poročila izvršnega odbora sindikata, ki zajema obdobje od marca 1977 do oktobra 1978 ter programsko usmeritev svojega delovanja, kar bodo poslali članstvu sindikata in delegatom letne konference v potrditev.

Ob koncu so potrdili tudi evidentirane kandidate za člane poslovodno-kolegijskega odbora SOZD Iskra.

D. Ž.

NUJEN JE ČIMPREJŠNJI PODPIS POGODB ZA PRIHODNJE LETO

Poslovno sodelovanje med Iskro in jugoslovanskimi trgovskimi organizacijami mora v prihodnjih letih sloneti na trdnjših medsebojnih plan-skih obveznostih. Letos bomo že predvidoma v novembru sklenili letne proizvodno-prodajne načrte s trdno dinamiko ter tako Iskrinim proizvodnim organizacijam omogočili načrtovano in bolj nemoteno proizvodnjo v prvih treh mesecih prihodnjega leta, trgovina pa bi si pravočasno priskrbelo nemoteno oskrbo z izdelki.

Oblikovanje dohodkovnih odnosov ter povezovanje proizvodnje in trgovine ob pogojih medsebojnega poslovanja so bile najpomembnejše teme nedavnega drugega zasedanja Koordinacijskega sveta podpisnic samoupravnega sporazuma o urejanju medsebojnih odnosov pri opravljanju blagovnega prometa med Iskro in jugoslovanskimi trgovskimi organizacijami. To pomembno zasedanje je bilo v poslopi reške delovne organizacije Elektromaterial, vodila pa sta ga predsednik Koordinacijskega sveta Vladimir Greblo in poslovni sekretar Stanko Klemenčič.

Reško srečanje med predstavniki Iskre ter večjih jugoslovanskih trgovskih organizacij — podpisnic medsebojnega samoupravnega sporazuma je opozorilo, da mora v skladu z Zakonom o združenem delu in Zakonom o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka medsebojno samoupravno sporazumevanje med proizvodnjo in prometnimi organizacijami voditi k določeni specializaciji trgovskih dejavnosti, hkrati pa je opozorilo na že znano dejstvo, ki pa ga pogosto premalo upoštevamo, da moramo proizvajati tiste izdelke, ki jih tržišče resnično potrebuje, in sicer po takšni ceni, ki zagotavlja rentabilnost poslovanja v celotnem reprodukcijskem procesu — od proizvodnje do prodaje in servisiranja.

Pri sedanjih deležih posameznih organizacij združenega dela v strukturi cene izdelka je še vedno veliko takšnih

artiklov, ki ne pokrivajo stroškov poslovanja (cene dela prometnih organizacij), zaradi dosedanjega dela in širokega spektra izdelkov, deloma pa tudi zaradi sedanje konjunktore za te izdelke, pa se dohodek preliva med posameznimi TOZD oziroma delovnimi organizacijami. Ob tem so udeleženci poudarili, da se pred delavce v Iskri zastavlja velika naloga: kako skozi labirint predpisov o oblikovanju cen, nadalje predpisov o opravljanju prometa itd., oblikovati takšno ceno izdelka, ki bo v skladu s temi predpisi, hkrati pa bo prometni sferi zagotavljala ekonomičnost njenega poslovanja. Obenem bo takšna cena izključila tudi družbeno nesprejemljivo prelivanje dohodka znotraj samih proizvodnih organizacij oziroma panog.

Ker še vedno nimamo ustreznih kalkulacij o ceni oz. vrednosti dela prometnih organizacij, so na drugi seji Koordinacijskega sveta sprejeli sklep, da je treba pogoje poslovanja v prihodnjem letu spremeniti le na tistih področjih, kjer je nujno potrebna prilagoditev pogojev poslovanja drugim sorodnim jugoslovanskim proizvajalcem, ker je do končnega obračuna prihodka tako in tako akontacija.

Zaradi restriktivne kreditne politike pri poslovnih bankah se vse bolj pojavlja tudi vprašanje likvidnosti ter dotoka gotovinskih plačil. V tej zvezi so na reškem zasedanju sprejeli sklep, da moramo v Iskri podrobneje preučiti umestnost cassasconta za go-

Množica Ljubljančanov je pozdravljala dragega gosta ob vhodu v tunel.

Prisrčno dobrodošel, tovariš Tito, med nami! To je bil pozdrav, ki se je te dni množično pojavljal na vsej poti od Kopra do Brda, ko se je predsednik republike za nekaj časa pripeljal k nam, v Slovenijo. Z zastavami, cvetjem in transparenti, s pesmijo in folklornimi plesi, so ljudje hoteli izraziti svojo ljubezen do njega, ki je poosebljenje naše revolucije in današnjega razvoja, garant naše neodvisnosti in blaginje v prihodnje.

Med deset in deset tisoči, ki so pozdravljali Tita in mu izrekli željo, da bi nas še naprej vodil, so bili, seveda, tudi mnogi delovni ljudje iz naše Iskre. Zlasti sprejema v Ljubljani in v Kranju so se udeležili tisoči Iskrašev, ki so kljub nenadnemu dežju vztrajali, da vidijo najdražjega gosta in mu zaželijo dobrodošlico. Ko se je kolona avtomobilov vozila preko kranjskega mostu, so na obeh straneh ceste strumno stali naši delavci z razvitimi zastavami Iskre. Iskra je bila Titu vselej pri srcu — na nedavnem srečanju pred leti s kolektivom Iskre na Laborah je Tito začrtal na sploh važne smernice za razvoj naše industrije, za lastno raziskovalno delo in nastopanje na tujih tržiščih.

Predsednik Tito se je tokrat pripeljal k nam, v Slovenijo, neposredno z Brionov, kjer je zaključil zgodovinsko pomembne politične razgovore s kitajsko delegacijo. Ne gre samo za moralnopolitičen pomen tega obiska,

ki je odmeval široko po svetu. Gre tudi za zelo praktično in konkretno plat gospodarskega odpiranja nove Kitajske. Sklenjeno je bilo, da se bo gospodarska menjava med obema deželama močno povečala in da bomo pristopili tudi k sodobnim industrijskim kooperacijam. Ustanovili so poseben mešan jugoslovansko-kitajski komite pod vodstvom obeh podpredsednikov vlad, ki bo skrbel za hitrejši razmak gospodarskega sodelovanja. V Pekingu bo odprto skupno jugoslovansko gospodarsko predstavništvo. Takrat bodo v Pekingu tudi odprli jugoslovansko gospodarsko razstavo. V Beogradu pa so pri Zvezni gospodarski zbornici oblikovali posebno sekcijo, ki se bo bavila s Kitajsko. Vzvodov za akcijo je torej ničkoliko in Iskra v tem orjaškem načrtu ne bo mogla zaostajati.

Tito nam je tudi sicer med svojim bivanjem v Sloveniji natočil čistega vina. Ko je bil na ogledu Gospodarskega razstavišča in vinske razstave v Ljubljani, je pripovedoval tudi o tem, kako pripravlja domače vino na otoku Vanga: „Povsem naravno, čisto, brez primesi...“ Tako mora biti tudi naše delo, tudi naši vzajemni odnosi. Samo v delu in dobrem tovarštvu bomo lahko uresničevali naloge, ki pred nami stojijo, in ki jih moramo izpolnjevati, če hočemo, da bomo zares sledili njihovi poti.

Mara Ovsenik

tovinska plačila v predzakonskem oziroma zakonskem roku (8-15 dni), oziroma vpeljati pozitivne menične obresti poleg že vpeljanih negativnih meničnih obresti.

V nadaljevanju seje so obširno spregovorili tudi o nujnosti izdelave srednjeročnega programa razvoja podpisnic samoupravnega sporazuma, torej programa, ki bo zajemal tako proizvodno kot prometno sfero. Osnutek tega srednjeročnega sporazuma so udeleženci potrdili in menili,

da je primeren za širšo obravnavo ter poznejši sprejem. Omenjeni program bo Iskra Commerce skupaj z Iskrinimi proizvodnimi delovnimi organizacijami ustrezno dopolnila, med drugim tudi z vrednostnimi kazalci o že izvršenih nalogah ter z ocenami za delo v prihodnjih dveh letih. Pripomnimo naj, da zajema ta program tisti del Iskrinih blagovnih fondov, ki najdejo pot do končnega potrošnika preko specializiranih trgovskih organizacij,

(Nadaljevanje na 3. strani)

Srečanje mladih SOZD Iskra

Tradicionalno srečanje mladih Iskre bo letos v neposredni bližini prijaznega Semiča. Srečali se bomo v prijetni pokrajini, poznani vsem Iskrašem, saj so se prav tu rodile kali naše organizacije. Prireditev bo ob domu „Partizanskih delavnic 99 d“ v Črmošnjicah.

Program srečanja:

9. — 11. zbor udeležencev pred domom
- udeležba na pohodu prijateljstva Iskrašev, katerega naj bi se udeležili vsi udeleženci srečanja.
- Start pohoda bo nad Semičem v smeri Črmošnjice (9 km hoda)
- Udeleženci bodo dobili spominske značke in bili udeleženi v tekmovanju
- po prihodu v Črmošnjice delitev prehrane
11. otvoritev srečanja
13. pričetek družabno-rekreativnih prireditev
20. zaključek srečanja.

S tem srečanjem bomo počastili naše kongrese.

KS ZSM SOZD Iskra

Počitniški dom DO Kondenzatorji Semič v Črmošnjicah.

PROGRAMSKA USMERITEV DELOVANJA V MANDATNEM OBDOBJU 1978-1980

Na osnovi predkongresnih aktivnosti v pripravi na 9. kongres ZSS in 8. kongres ZSJ in dogovora o ustanovitvi Koordinacijskega odbora osnovnih organizacij sindikata in njegovih organov v SOZD Iskra je sprejel Koordinacijski odbor na svoji seji 15. 9. 1978 naslednjo:

Programsko usmeritev svojega delovanja v mandatnem obdobju 1978-1980

I. SAMOUPRAVNO ORGANIZIRANJE V SOZD ISKRA

Izhajajoč iz določil Zakona o združenem delu in Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra si bo Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata v naslednjem obdobju prizadeval za takšno samoupravno organizacijo, ki bo zagotavljala najboljše odločujočo vlogo delavca v sistemu upravljanja. Zato bo s svojimi analizami, posveti in s stališči predvsem:

1. Dajal pobude, da se v vseh Iskrih organizacijah ustanovijo temeljne organizacije, kjer so za to dani pogoji po določilih Zakona o združenem delu ter da se v vseh delovnih organizacijah planirajo taki pogoji, ki bodo omogočali najoptimalnejšo organizacijo temeljnih organizacij.
2. Dajal pobude, da se pospeši ustanovitev delovne organizacije skupnega pomena Iskra inženiring za organizacijo in informatiko, za katero smo se samoupravno sporazumeli v sporazumu o združevanju v SOZD Iskra.
3. Nadziral samoupravno organiziranost delovnih organizacij skupnega pomena ter si prizadeval, da bodo te delovne organizacije tako organizirane, da bodo najustrenejše izpolnjevale naloge, za katere so bile ustanovljene.
4. Prizadeval si bo, da se delavci organizirajo v temeljne organizacije v tistih delih delovnih skupnosti, ki izpolnjujejo pogoje po 403. členu Zakona o združenem delu.
5. Prizadeval si bo, da se pospešijo integracijski procesi, ki bodo imeli za posledico povečanje družbene produktivnosti dela in uresničevanje vloge Iskre v okviru srednjeročnega načrta SR Slovenije.

II. SAMOUPRAVNO SPORAZUMEVANJE IN DRUŽBENO DOGOVARJANJE

Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata SOZD Iskra in njegovi organi si bodo dosledno prizadevali za uveljavljanje samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja kot osnovne metode in sredstva urejanja medsebojnih odnosov v SOZD Iskra in družbi kot celoti. Za uresničevanje tega cilja bo Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata v SOZD Iskra predvsem deloval na naslednjih področjih:

1. Prizadeval si bo, da bomo v SOZD Iskra sprejeli vse samoupravne sporazume, za katere smo se dogovorili s samoupravnim sporazumom o združevanju v SOZD Iskra.
2. Prizadeval si bo, da bomo v samoupravnih splošnih aktih na vseh nivojih posebno pozornost posvetili:
 - socialnemu položaju delavca,
 - poenotenju nekaterih vprašanj iz področja delovnih razmerij v SOZD Iskra,
 - delovanju delegatskega sistema in omogočanja ustreznih pogojev za delo delegacij,
 - delovanje samoupravne delavske kontrole,
 - ustvarjanju ustreznih delovnih in življenjskih razmer delavcev.
3. Prizadeval si bo, da bomo v SOZD Iskra kot celoti vsklajevali stališča do družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, ki vplivajo na socialni položaj delavca.
4. Posvetil bo posebno pozornost vsebini samoupravnih splošnih aktov, ki urejajo medsebojna razmerja med organizacijami skupnega pomena in TOZD združenimi v SOZD Iskra, pri čemer si bo prizadeval za dosledno uresničevanje vloge organizacij skupnega pomena in položaja delavca v teh delovnih organizacijah.

III. DRUŽBENO EKONOMSKI ODNOSI

Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata bo izhajajoč iz spoznanja, da je družbenoekonomski položaj delavca osnovni odnos, preko katerega delavec uresničuje svoj položaj v združenem delu in družbi kot celoti, posvetil posebno pozornost naslednjim vprašanjem:

1. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata in njegovi organi si bodo dosledno prizadevali, da sistem planiranja uveljavimo kot osnovno sredstvo urejanja družbeno-ekonomskega položaja delavca. Sistem planiranja mora potekati v celotni Iskri v hkratnem in nepretrganem procesu, kajti samo na tak način bodo plani na vseh nivojih organiziranosti odraz samoupravno vsklajenih potreb delavcev v celotni SOZD Iskra.
2. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata si bo posebej prizadeval, da se v temeljih srednjeročnih načrtov ustrezno opredelijo:
 - a — vlaganja v družbeni standard delavcev, ki morajo dosegati najmanj 2 % od skupnih vlaganj in sicer 1 % v kapacitete za letovanja in 1 % za potrebe ostalega družbenega standarda (družbena prehrana, zdravstvena zaščita, otroško varstvo, rekreacija itd.)
 - b — vlaganja v prioritetne programe razvoja SOZD Iskra, ki zagotavljajo dolgoročno socialno varnost delavcev ter vlaganja v tiste programe, ki imajo daljšo proizvodno perspektivo.
 - c — vlaganja v razvojno inovacijsko dejavnost kot nujen del vlaganj v reprodukcijski proces
 - d — dolgoročne kadrovske potrebe v SOZD Iskra upoštevajoč razvoj znanstveno-izobraževalnih institucij in potrebo po prehodu na proizvodnjo zahtevnejših proizvodov
 - e — vlaganja v ustvarjanje varnih, zdravih in humanih delovnih razmer.
3. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata si bo prizadeval, da v Iskri ne bo prihajalo do vlaganj, ki bi pomenila neracionalno podvajanje proizvodnih kapacitet.
4. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata si bo prizadeval, da čimprej izdelamo samoupravni sporazum o osnovah in merilih za urejanje medsebojnih dohodkovnih odnosov v SOZD Iskra. V okviru tega sporazuma si bo posebno prizadeval za uveljavljanje takih osnov svobodne menjave dela, ki bo preraščala še marsikdaj proračunske odnose in postavila delavce v delovnih skupnostih in delovnih organizacijah skupnega pomena v enakopraven položaj z delavci v proizvodnih organizacijah ob njihovi večji odgovornosti za strokovne rešitve, ki jih pripravljajo.

IV. DELITEV ČISTEGA DOHODKA IN SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE

Izhajajoč iz spoznanja, da je področje delitve dohodka, čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke eden osnovnih motivacijskih instrumentov za povečanje individualne in družbene produktivnosti dela, bo Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata posvetil posebno pozornost temu področju.

1. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata si bo prizadeval, da bomo v SOZD Iskra čimprej sprejeli samoupravni sporazum o skupnih osnovah za delitev čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke, ki bo konkretiziral izhodišča panožnega samoupravnega sporazuma.
2. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata se bo zavzemal, da v Iskri bolj uporabljamo strokovne službe, ki so usposobljene za področje delitve osebnih dohodkov pri čemer bo posebno pazil, da te službe razvijajo družbeno sprejemljive metode za zagotavljanje sestavljenosti del in delovnega prispevka delavca k ustvarjenemu dohodku.
3. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij se bo zavzemal, da se izdelajo merila nagrajevanja iz minulega dela pri čemer mora biti osebni do-

hodek iz minulega dela odvisen od tega, koliko izločajo iz dohodka za razširjenje materialne podlage dela, uspešnosti gospodarjenja z družbenimi sredstvi in učinkov vlaganj.

4. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij se bo zavzemal, da bo v osnovah in merilih za ugotavljanje prispevka delavca na podlagi ustvarjalnosti pri delu, opredeljena odvisnost osebnega dohodka od dohodka, doseženega z inovacijo, racionalizacijo ali drugo obliko ustvarjalnosti.

5. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij se bo zavzemal, da bomo v SOZD Iskra poenotili nadomestila, dodatke, povračila (regrese) in nagrade.

V. IZOBRAŽEVANJE IN KADROVSKA POLITIKA

1. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata bo posebno pozornost posvetil spodbujanju izobraževanja in usposabljanja delavcev za delo in za družbenopolitično aktivnost.
2. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata bo vodil usmerjeno razpravo v SOZD Iskra o Zakonu o usmerjenem izobraževanju in intenzivno spremljal prilagajanje izobraževalnih institucij potrebam združenega dela. Prizadeval si bo, da v naših kolektivih prodrje spoznanje, da mora biti materialna podlaga izobraževanja kakor tudi učni programi šol, predvsem odvisni od potreb združenega dela.
3. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata si bo prizadeval, da bo sestavni del vsakega plana tudi plan kadrov, ki bo upošteval tako dejanske potrebe po razvoju delovnih organizacij, kakor tudi dejanske možnosti pridobitve ustrezno izobraženih delavcev. Glede na omejene možnosti pridobivanja visoko usposobljenih novih delavcev, je potrebno v planih kadrov tudi boljše opredeliti možnosti izrednega izobraževanja delavcev, prekvalifikacij in dokvalifikacij.
4. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata se bo zavzemal tudi za dolgoročno načrtovanje sindikalnih kadrov s spremljanjem delovanja posameznih članov sindikata in uvajanjem kadrovskih evidenc v osnovne organizacije sindikata.

VI. INFORMIRANJE

1. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata si bo prizadeval za izdelavo takega sistema informiranja v SOZD Iskra, ki bo zagotavljal celovito, sprotno in razumljivo informacijo, ki je pogoj za uspešno odločanje delavca.
2. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij si bo posebno pozornost posvetil temu, da bodo, glasilo Iskra in druga glasila v delovnih organizacijah, tako po vsebini in obliki ustrezala potrebam po celovitem in razumljivem informiranju zaposlenih v SOZD Iskra.

VII. KULTURNO ŽIVLJENJE DELAVCEV

1. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata si bo prizadeval, da se v vseh organizacijah SOZD Iskra, poživijo kulturna aktivnost članov sindikata. Zato bo predvsem:
 - dajal pobude, da se v vseh OO sindikata imenuje kulturne animatorje
 - organiziral skupne kulturne dneve in pospeševal aktivnost v okviru skupnih kulturnih društev
 - skupno predlagal delegate v svete raznih kulturnih institucij
 - spodbujal samoupravne sporazume o programih in združevanju sredstev v kulturnih skupnostih.

VIII. LETOVANJA, ODDIH TER ŠPORT IN REKREACIJA

1. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata se bo zavzemal, da v vseh delovnih organizacijah posvetijo ustrezno pozornost letovanju, oddihu ter športu in rekreaciji delavcev. Zato si bo prizadeval, da v vseh delovnih organizacijah zaposlijo referente za to dejavnost.
2. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata bo še nadalje podpiral organizacijo naslednjih prireditel na nivoju SOZD Iskra:

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kakovost za vse v Portorožu

Že večkrat smo na straneh našega časopisa razpravljali o vse bolj aktualnem vprašanju kakovosti naše proizvodnje ter o vse bolj organiziranih, študijskih prizadevanjih, da bi kakovost v prihodnje še bolj razvili. Društvo za kakovost v SR Sloveniji je vsekakor postalo osrednje gibalno teh strokovnih teženj pri nas in živahna dejavnost, ki so jo pokazali, je jamstvo, da bomo tudi na tem področju stopili naprej z zanesljivimi koraki. Zato zdaj s toliko večjim veseljem ugotavljamo, da se je društvo na pobudo svojih članov odločilo svoje dosedanje seminarsko delo še razširiti. Poleg teh organizacijsko-strokovnih seminarjev bodo namreč poslej prirejali vsakoletna srečanja vseh, ki se ukvarjajo s problematiko kakovosti pod geslom: „Kakovost za vse!“ Prvo tako široko srečanje bo letos jeseni od 28. do 29. septembra v Portorožu.

Na to srečanje vabi organizacijski odbor vse tiste, ki se pri svojem delu kakorkoli srečujejo s problematiko kakovosti in ki želijo s svojimi lastnimi izkušnjami, s praktično uporabo teorije v praksi in zanimivimi rešitvami posameznih problemov kakovosti obogatiti predvideno razpravo in s tem omogočiti tudi ostalim udeležencem srečanja hitrejšo in uspešnejše reševanje sorodne problematike v njihovih sredinah. Po drugi strani je gotovo, da bodo mnogi v praksi še nepotrtjene izvirne rešitve poizkušali v razpravi z ostalimi udeleženci soočiti in potrditi. Tretji iz kroga udeležencev srečanja pa bodo iskali odgovore na neresena vprašanja v posameznih organizacijah združenega dela od tistih udeležencev, ki so za podobne probleme rešitve že našli, zlasti pa še od strokovnjakov, ki se s temi vprašanji profesionalno ukvarjajo in tako lahko nudijo ekspertizo.

Že iz tega razširjenega kroga, pa tudi iz zasnove srečanja izhaja, da to portoroško srečanje ne bo toliko seminar, na katerem bi poslušali predavanja, ampak bo težišče v razpravi, v delovnem razreševanju vprašanj, pri čemer naj bi bili aktivni vsi. ... Organizatorji se bodo zato potrudili, da bi slehernemu udeležencu omogočili aktivno udeležbo na srečanju, bodisi da sam razpravlja na srečanju, bodisi da le zastavi vprašanje, na katerega želi dobiti odgovor.

Srečanje, ki bo v hotelu Metropol v Portorožu, bo trajalo dva dni. Program obeta zelo zanimiv pregled tematike in možnost, da se vprašanje res osvetli z vseh strani. Prvega dne naj bi po uvodni razpravi o filozofiji kakovosti in sodobnem pristopu k reševanju tega vprašanja, razvoju in sedanjem stanju na področju kakovosti doma in v svetu ter perspektivah, zatem prešli na razpravo s kakimi petnajstimi konkretnimi prispevki udeležencev iz organizacij združenega dela. V popoldanskem delu pa napovedujejo, da bodo podali kompleksno analizo trenutnega stanja na področju zagotavljanja kakovosti s posebnim ozirom na sodoben, s tem pa tudi dovolj konkurenčen pristop k razreševanju te problematike. Posebej naj bi še opozorili na uporabo merskega sistema kot osnove za meritve, se pravi na zakon o merskih enotah in merilih, ter kritično osvetlili še vedno premalo razviti odnos do vprašanja kakovosti posameznih izdelkov in služb v naši samoupravni družbi, oziroma organizacijah združenega dela.

Drugega dne naj bi srečanje potekalo v sedmih ločenih delovnih skupinah, od katerega bi vsaka podrobno in temeljito obravnavala zadane teme. V prvi skupini bodo tako obravnavali organizacijo sistema za celovito zagotavljanje kakovosti, začenši od službe za kontrolo kakovosti in nalog drugih služb v organizacijah združenega dela do povezovanja te kontrole in oblikovanja poslovnika o kvaliteti. V drugi skupini bodo načeli vprašanja ekonomike kakovosti, se pravi zlasti z vidika stroškov in najboljših dosežkov. V tretji skupini imamo na dnevnem redu planiranje kakovosti, upoštevanje vsa prizadeta področja, od kontrole kakovosti v fazi marketinga, razvoja in tehnologije do načrtovanja kadrov, opreme in metod kontrole v fazi priprave proizvodnje. Četrta skupina se bo posvetila matematično-statističnemu vrednotenju kakovosti in razgrnila tako metode postopka kot tudi obravnavo praktičnih primerov. Peta skupina ne bo nič manj važna, saj se bo lotila informacijskega sistema, med drugim zbiranja podatkov, dokumentacije, obdelave podatkov in obveščanja. Za prehod od vprašanja kakovosti v ožjem smislu na obravnavanje splošne človekove dejavnosti bo poskrbela šesta skupina s temo „Človek kot faktor kakovosti“, tu bodo govorili tako o materialni in nematerialni motivaciji človeka za kakovost, o nagrajevanju, o ustreznem izobraževanju in vzorcih za norme in samokontrolo. Zadnja, to je sedma skupina, pa bo razpravljala o zelo konkretnih vprašanjih, ki nastajajo v zvezi s kakovostjo ali nekovostjo blaga pri izmenjavah blaga, to je o pravnem vidiku trgovske prodaje.

Vsi udeleženci, ki bi se odločili, da pridejo v Portorož, pravzaprav lahko sodelujejo že takoj zdaj, kajti samo srečanje se bo prilagodilo njihovim željam in potrebam njihovih delovnih organizacij. Na portoroškem srečanju bi namreč obravnavali predvsem tista tematska področja, za katere bi se odločilo največ udeležencev. Društvo za kakovost SRS bo za vsa predlagana področja in zastavljena vprašanja zagotovilo sodelovanje in odgovore priznanih strokovnjakov. Odgovori bodo torej podani že na srečanju, le v izjemnih primerih bodo odgovori poslani v pisni obliki pozneje. Vsi udeleženci bodo pa sprejeli že dva tedna po srečanju zbornik s seznamom udeležencev, z natisnjenimi prispevki iz OZD, s povzetkom uvodne razprave, razpravo po tematskih skupinah in zaključki srečanja. Tako bo zagotovljena tudi trajnejša dokumentacija s priročnim adresarjem za nadaljnje stike.

V naši Iskri smo že po naravi proizvodnje prisiljeni, da še posebej negujemo preciznost in kvaliteto, zato ni nič čudnega, če se je tudi gibanje za kakovost že zgodaj začelo razvijati v naših vrstah. Tudi Slovenija slovi po svoji delovni tradiciji in natančnosti. Zato so ta srečanja, ki naj še bolj poskrbijo za razvoj kakovosti pri nas, razumljiva. Toda kakovost ni in ne more biti omejena zgolj na eno delovišče, zgolj na eno področje. V Jugoslaviji kot celoti smo začeli akcijo za dvig kakovosti. Tudi v zveznem merilu so se oblikovali organi, ki skrbijo za to, in na nas vseh je, da čim bolj vztrajno in koristno sodelujemo, kajti kakovost mora biti res za vse.

Mara Ovsenik

Rok za prijave je prav zaradi vseh teh organizacijskih teženj omejen, samo do 18. septembra. Prijave sprejema Društvo za kakovost SRS, 61009 Ljubljana, pp 8, kdor pa želi še posebej informacije, naj se obrne na naslov sekretarja društva, ing. Edvarda Tepino, Iskra Elektromehanika, Kranj, tel. 064-22653. Vsak udeleženec plača 950 N din za kritje stroškov organizacije, ki naj jih nakaže na žiro račun društva 50102-678-50475 Ljubljana; Hotel Metropol, v katerem si mora vsak s priloženo prijavnico rezervirati sobo oziroma penzion, pa bo potrjeval rezervacije, ki bodo prispele do 18. septembra. Tako prijavljeni udeleženci bodo prejeli časovno razdelan program še pravočasno pred začetkom srečanja.

O časut in tematiki drugega srečanja, ki bo zdaj začeto delo nadaljevalo, bi se dogovorili na samem srečanju v Portorožu.

Delavcu ustrezen dopust

„Delavcu je treba zagotoviti ustrezen dopust in zato na primernih krajih urediti naše počitniške domove — seveda pa je za to potreben denar!“, je med drugim v pogovoru poudaril Brane Janežič, direktor dejavnosti za rekreacijo in letovanje in nam podal širši pregled ne le na naše naselje „Mir“ na Dugem otoku, ampak sploh na dejavnost počitniškega področja v okviru Iskre.

„Lokacija na Dugem otoku je v redu. Precej jadranske obale poznam in lahko rečem, da se s Talaščico lahko kosa samo še Mljet. Težave so le s personalom, ki je pač sezonski. Zagotoviti bi morali večje OD, pa bi ta kader lažje dobili. Že če bomo hoteli osebje, kakršno je zaposleno tukaj letos, bomo morali letošnje nizke prejemke precej popraviti. To je bila naša prva slabost letos. Druga pa je, da področje našega kampa ni urbanistično obdelano in da zato potekajo tu vse gradnje na črno. V takih pogojih so nam letos spomladi vsako gradnjo ustavili. Ta Damoklejev meč seveda odvrčamo, kolikor se le da, zlasti z občasnim dogovarjanjem s krajevno skupnostjo Sali, in z občino Zadar. Seveda pa je problem kompleksen in ne zadeva samo nas. Naša uvala je namreč nacionalni park in se tu na sploh ne bi smelo graditi. Od tod izhaja vrsta nadaljnjih problemov.

Mi smo sicer ponudili načrt v skladu z okoljem, delati pa je vendarle težko, dokler le-ta ni sprejet oziroma potrjen od krajevnih skupnosti Sali. Vselej se v negotovosti bojimo, da bi nam pristojne oblasti obrnile hrbet. Pristojni organi zadarske občine so sicer rekli, da lahko delamo, če se s tem strinja krajevna skupnost Sali. Le-ta ima od Iskrinega kampa vsekakor samo koristi. Predlagali smo jim tako načrt, po katerem bi na lastne stroške zgradili ob pomolu WC za vse turiste, ki prihajajo. Pride pa jih več sto. Ponudili smo jim tudi načrt za sofinanciranje in zgraditev poti ter ureditev WC ob jezeru, saj je čistoča na sploh šibka točka tega področja. Krajevna skupnost sicer pobira 1 turistov turistično takso, vendar premalo sredstev za turizem vlaga. S to takso bi morala pokriti stroške za vsaj dva človeka, ki bi skrbela za red, vendar tega doslej ni naredila.“

Kakšni pa so vaši odnosi s sosednjim Mardešičem, ki doslej niso bili vselej najboljši?

„No, kar zadeva odnose s sosedi, bi z zadovoljstvom povedal, da smo letos navezali zelo dobre stike — tudi na višji ravni — in smo začrtali skupne naloge. Zato je sodelovanje z njimi letos prisočno.“

Načrti za prihodnje? Med načrti bi omenil predvsem, da

nameravamo nabaviti dodatno cisterno za vodo, saj so dosedanje premajhne. Vodo vozijo iz Zadra, zato nam je še bolj potrebna cisterna za 80 vagonov vode. Zgraditi moramo tudi nekaj rekreacijskih objektov, kot na primer kegljišče in prostor za namizni tenis. Tu imamo tudi gliser, ki pa ga doslej nihče ni vzdrževal, zaradi česar torej sploh ni bil primerno izkoriščen. Če neke naprave so, jih je tudi treba redno vzdrževati. Seveda pa je to vsaj kar zadeva gliser, dvorezen meč. Morda bi bila rešitev, da bi se dogovorili s čolni-taksijo. Med načrti, ki jih imamo precej, je seveda zgraditev restavracije s pokrito teraso, pod katero bi bil tudi nov bife. Povečati moramo tudi kapacitete šotorov. Sedaj jih imamo 117, potrebnih pa bi bilo okrog 300. Kuhinja je za tako kapaciteto gostov dovolj velika. Zgraditi bi morali končno tudi nov pomoček in obenj postaviti nekaj sandolinčkov, ki bi jih lahko izposojali. Tako bi poskrbeli za videz morskega letovišča že takoj ob vstopu na naša tla.“

Kakšno pa je sodelovanje s Čehi? „S Čehi imamo recipročni dogovor prek turistične agencije Čedok. Češki gostje so v glavnem zadovoljni, seveda pa imajo še nekaj želja. V načelu mislim, da bi lahko ugodili njihovim željam, glede tega da bi jim oskrbeli šotore, kakršne imamo mi. Seveda bi podrobneje o tem še veljalo razmisliti in se dogovoriti tudi z njihovim sindikatom.“

Kako na sploh gospodarite s sredstvi naše počitniške skupnosti?

„Izkupiček od prodaje na Bledu smo porabili za vzdrževanje kampa na Dugem otoku, 200 milijonov din pa leži v občini Buje. Iskra jih je kot akontacijo naložila za nakup kompleksa Pineta. Vendar pa na referendumu ta projekt ni bil sprejet. Zato smo letos vzpostavili stike z občinskimi možmi v Bujah, da bi videli, kaj nam nudijo tam. Bujčani so iz svojih vidikov za pogoj postavili, naj Iskra zgradi v Bujah svoj obrat; ker pa vemo, da je program SOZD drugačen, zato taka možnost za Buje odpade. Kljub temu se bomo jeseni znova pogovarjali, vendar na novih osnovah. Kako bomo uspeli, ne vem. Morda bi del kapacitet locirali v Červar, v počitniška stanovanja ali morda tudi v Dajlo.“

In za konec: težave počitniške skupnosti v celoti?

„Težave v počitniški skupnosti so predvsem v združevanju sredstev. Tu bi morali iniciativo prevzeti naši individualni poslovodni organi. Stari način, da vsako leto ponudimo nove sporazume in s tem opravičujemo sredstva, namenjena za oskrbo oddiha naših delovnih ljudi, je res preozek in zato ga bomo morali sproti dograjevati in izpopolnjevati. Prepričan pa sem, da bodo tako samoupravni in poslovodni organi Iskre, kot vsi delovni ljudje v našem SOZD, našim željam in potrebam z razumevanjem prišli nasproti, saj gre za zagotovitev čim boljšega oddiha in s tem tudi dela v Iskri.“

M. O.

DOPISUJTE
V
ISKRO

NUJEN JE ČIMPREJŠNJI PODPIS POGODB ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

kot tudi preko lastne maloprodajne mreže v Iskri Commerce.

Iskrina usmeritev, da delček svoje specializirane proizvodnje prodaja v svojih lastnih prodajnih mrežah, je med trgovskimi organizacijami naletela na določeno negodovanje. Po obširnem pojasnilu, da osnovni namen lastne maloprodajne mreže v Iskri Commerce ni toliko v oskrbovanju potrošnikov, pač pa bolj v njihovem seznanjanju z vsemi izdelki, ki jih proizvajajo Iskrine organizacije, nadalje oskrbovanje z rezervnimi deli ter prodaji tistih izdelkov, za katere trgovske organizacije doslej niso imele pravega razumevanja, so udeleženci zasedanja korigirali mnenje ter poudarili, da naj bi Iskra razvijala in gradila svojo maloprodajno mrežo tam, kjer se njen razvoj vključuje v razvoj področnih prometnih organizacij, s čemer bi se hkrati izognili tudi podvojitvi prodajnih zmogljivosti.

Predstavniki trgovskih organizacij so na Reki poudarili, da bi morala Iskra zlasti poskrbeti za razvoj tistih proizvodnih zmogljivosti, katerih izdelki so že več let „v špiči“ zanimanja potrošnikov. Pri tem so opozorili zlasti na pomanjkanje števecv, relejev, določenih izdelkov stikalne in merno-regulacijske tehnike, kot tudi nekatere izdelkov za široko potrošnjo — sesalcev, mešalnikov, sušilnikov, gramofonov, i.t.d., medtem ko bi morale trgovske organizacije skrbeti za razvoj prodajnih kapacitet.

V samoupravnem sporazumu — za zdaj je šele predlog — o proizvodno-prodajnem načrtu za srednjeročno obdobje, so tudi člani, ki določajo

vlaganja in razvoj prometnih zmogljivosti podpisnice samoupravnega sporazuma. Udeleženci so sklenili, da bodo te člene dopolnili na osnovi ugotovitev v razpravah po posameznih področjih, ki jih bo imela Iskra Commerce v svojih predstavništvih.

V okviru četrte točke dnevnega reda — prva je bila namreč potrditev zapisnika prve seje Koordinacijskega sveta in ugotovitev izvišenih sklepov, drugo in tretjo točko pa smo podrobno že analizirali — je reško zasedanje ugotovilo, da predložene spremembe samoupravnega sporazuma o urejanju medsebojnih razmerij pri opravljanju blagovnega prometa niso bile sprejete z dvotretjinsko večino niti v dvo-mesečnem roku. Zato so na seji sprejeli sklep, po katerem so členu 6 in 7 dali do nadaljnjega v moratorij. Ta izključitev izhaja tudi iz ugotovitve, da tako zakonodajalec kot delovne organizacije — pa naj bodo to proizvodne ali prometne — niso napravile ničesar, da bi lahko pristopili k uresničevanju Zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka. V tem primeru gre za ugotavljanje in razporejanje prihodka iz skupnega poslovanja med proizvodnimi in prometnimi organizacijami. Osnovna zavora pri tem je sistemsko neurejen način evidentiranja zalog proizvajalca pri prometnih organizacijah in s tem prenos obratnih sredstev iz trgovine v proizvodnjo, kot tudi pomanjkanje določenih praktičnih pristopov pri združevanju sredstev med trgovino in proizvodnjo za pokrivanje zalog. Problem je tudi v tehnični ter organizacijski in kadrovski nezadostni osposobljenosti in opremljenosti trgovine za dejansko ugotavljanje in razporejanje prihodka iz skupnega poslovanja.

Lado Drobež

PROGRAMSKA USMERITEV ...

(Nadaljevanje z 2. strani)

- Dan Iskre
- zimske športne igre
- letne športne igre
- avtorally
- pohod prijateljstva iskrašev, združen z dnevom mladih Iskre
- srečanje športnikov Elektroindustrije

3. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata bo tudi v prihodnje podpiral aktivnost Planinskega in šahovskega društva Iskra.

4. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij se bo zavzemal za združevanje sredstev v okviru SOZD Iskra za:

- obnavljanje in razširjanje lastnih kapacitet za letovanje
- izgradnjo ali nakup dodatnih kapacitet za letovanje delavcev.

Za izpolnitev tega cilja bo Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata vztrajal, da se pripravi samoupravni sporazum o medsebojnih odnosih med delavci Iskra invest servisa, ki je nosilec te dejavnosti, in temeljnimi organizacijami, združenimi v SOZD ter ustreznemu dolgoročni načrt razvoja te dejavnosti.

IX. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

1. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata si bo prizadeval, da bodo v vseh osnovnih organizacijah sindikata pripravili obrambne načrte sindikata in ustrežna navodila za delo

osnovnih organizacij sindikata v vojnih razmerah.

2. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij si bo prizadeval, da bodo vse OO sindikata politično in mobilizacijsko delovale med delavci, da se vključijo na vseh področjih družbeno-samozasčitnega sistema.

3. Koordinacijski odbor osnovnih organizacij si bo prizadeval, da bodo v vseh OO sindikata posvetili posebno skrb kadrovskemu izobraževanju in izpopolnjevanju odborov, ki delujejo na področju družbene samozasčite in ljudske obrambe ter ustreznemu vključevanju mladine in žensk v te odbore.

Navedena programska usmeritev Koordinacijskega odbora osnovnih organizacij sindikata in njegovih organov predstavlja skupaj z Osnutki dokumentov za 8. kongres ZSS in 9. kongres ZSJ delovni okvir aktivnosti sindikata v naslednjem mandatnem obdobju.

Programsko usmeritev bo potrebno tekoče dopolnjevati s konkretnimi letnimi programi aktivnosti Koordinacijskega odbora glede na iniciative osnovnih organizacij sindikata in potrebe po koordinaciji delovanja, ki se bodo pojavile v samem procesu delovanja sindikata v SOZD Iskra, občinskih odborov sindikata in RO ZSS.

Posamezne komisije Koordinacijskega odbora morajo na osnovi programske usmeritve pripraviti konkretne programe svojega delovanja iz področja njihove aktivnosti.

DUŠAN ŽELJEZNOV:

(56)

TITO V ISKRI

„Tito se je v daljšem nagovoru v Los Angelesu“, je nadaljeval svojo pripoved Anton Stipančič, „obrnil na 2.400 prisotnih in požel na koncu svojega nagovora večminutni aplavz. Američani ne bi bili Američani, če bi tudi časovno ne izmerili dolžine aplavza, namenjenega Titu in potem izjavili, da je bil to doslej najdaljši aplavz na tovrstnih kosilih.“

Gostitelji v Kaliforniji so predsedniku Titu priredili tudi sprejem za umetnike, ki so se ga udeležili številni filmski igralci, režiserji in producenti iz Hollywooda, ki je v bistvu predmestje Los Angelesa. Tega sprejema se je udeležilo kakih 300 povabljenih gostov. Zame je bil ta sprejem enkratno doživetje, saj sem videl na njem veliko že znanih obrazov, ki pa sem jih žal dotlej poznal samo s filmskega platna. Tudi predsednik Tito je na sprejemu pokazal izredno poznavanje filmske umetnosti ter priščno pokramljal s številnimi znanimi filmskimi imeni ter za slehernega našel nekaj besed.

Tudi ta sprejem se je prijetno raztegnil precej čez protokolarno predvideni čas.

Tretji najpomembnejši dogodek med predsednikovim obiskom v Los Angelesu pa je bil vsekakor sprejem za naše izseljence, ki jih kar precej živi v Kaliforniji. Na srečanju je bilo prisotnih kakih 600 vabljenih oseb, od katerih so vsi hoteli stisniti roko našemu predsedniku in izmenjati z njim vsaj nekaj besed. Tudi na tem sprejemu se je okrog tovariša Tita zbrala

številna gruča naših izseljencev, med katero jih je bilo veliko starejših, pa tudi mlajših iz druge in celo tretje generacije, ki so s solzami v očeh izražali svojo srečo in zadovoljstvo, da se jim je ponudila izredna in enkratna priložnost osebno videti in izmenjati kakšno besedo s predsednikom Titom. Seveda na tem sprejemu tudi ni šlo brez pesmi in zdravic, ki so bile zares iskrene in neposredne ter izražale pripadnost naših izseljencev staremu kraju. Tudi za ta sprejem lahko rečem, da se je zavlekel pozno v noč in mimo, po protokolu določenega časa, kar je sploh značilno za našega predsednika, ki kaj rad v tem smislu „krši“

protokol.

Seveda je imel tovariš Tito v Los Angelesu še celo vrsto drugih sprejemov in srečanj, tako tudi sprejem na mestnem svetu v tem kalifornijskem mestu. Vse to je opravil v pičlih dveh dneh in ko je tretjega dne okrog 9. ure zjutraj odletel v Kanado, je na letališču vzburjal vtis, kot da je popolnoma svež in čil, kot da bi ne bilo za njim toliko tisoč in tisoč kilometrov poti ter napornih pogovorov, srečanj, sprejemov in drugega. Prav to, ta njegova svežina in čilost, to njegovo izredno prenašanje naporov, ki so utrujali tudi mnogo mlajše od njega, to mi je ostalo morda najbolj v spominu na čas, ko sem imel čast spremljati našega predsednika na uradnem obisku v Združenih državah Amerike.

Sicer pa pravkar opisana srečanja z našim predsednikom v Ameriki niso bila moja prva srečanja z njim. Tako sem prišel z njim v stik že 1955. leta, ko je Tito obiskal slovensko Primorje in Koper. Iz prejšnjih srečanj pa mi je še posebej ostalo v spominu srečanje z njim na prvi konferenci neuvrščenih držav v Beogradu septembra 1961. leta, ki je danes postalo že zgodovinsko dejstvo in ima svoj vpliv tudi na današnje dogajanje v svetu.

Ce bi torej še enkrat strnil predsednikov tretji obisk v ZDA, bi lahko dejal, da je ta obisk imel dalekosežne posledice v spremembi mnenja in vloge neuvrščene Jugoslavije, saj so takrat v ameriškem tisku pisali o Titu kot o enem „izmed dvojice velikanov minule dobe“, ki so še vedno v središču svetovnega dogajanja, hkrati pa so tudi veliko govorili o Titu sedanjega obdobja in o svetu, ki postaja vse bolj policentričen, o pomembnejši vlogi malih držav, da, celo o neuvrščenosti kot o dejavniku mednarodnega dogajanja, kar so bili doslej največkrat zanikali ali zamlčali. Zato sem še danes resnično vesel, da sem se lahko osebno udeležil tretjega predsednikovega obiska v ZDA,“ je končal svojo pripoved Anton Stipančič.

MIKROELEKTRONIKA — TEMELJ IN PRIORITETA

Mikroelektronika je osnovni pogoj za nadaljnji razvoj elektronske industrije in še posebej računalništva. Zato je toliko večjega pomena razstava mikroelektronike, ki smo jo te dni odprli v osrednji stavbi Iskre v Ljubljani, ki ni pomembna le za našo delovno skupnost, ampak tudi v najširšem smislu za razvoj te panoge v Jugoslaviji ter za primerjavo z razvojem sodobne elektronike v svetu sploh.

V zvezi s tem smo se obrnili s prošnjo za nekaj misli na pet uglednih predstavnikov te stroke v našem krogu. Nekateri so v osebnem pomenku nanizali daljšo problematiko, drugi so se zaradi naše redakcijske stiske s časom lahko oglasili le s kratkimi odgovori po telefonu, ki pa niso zato nič manj dragoceni v skupnem mozaiku mnenj.

Uvodno nam je celovitost mikroelektronike v odnosu do elektronske industrije orisal član poslovnega kolegija Miloš Kobe.

Predvsem smo ga vprašali: *Kako gledate na to vprašanje z vidika naše Iskre, njenih investicij na tem področju, pa raziskovalnega dela in še posebej računalništva?*

„V zadnjih letih smo imeli v ISKRI že večkrat priliko, da poudarimo izjemen pomen mikroelektronike za razvoj ne samo domače elektronske industrije, ampak posredno vsega gospodarskega in družbenega razvoja. Ta spoznanja so že pred tremi leti našla svoje mesto v temeljih plana družbenega razvoja Slovenije, kjer je mikroelektroniki upravičeno dana ustrezna prioriteta. Prav je zato, da ob planskem polčasu s skromno razstavo prezentiramo naše dosežke na tem področju.

Najprej investicijski dosežki. Tovar na v Stegnah, v kateri je predvidena proizvodnja monolitnih in tankoplastnih integriranih vezij, bo otvorjena še letos, čeprav smo njen temeljni kamen položili pred manj kot letom dni. S pospešenim tempom pa tečejo priprave tudi za investicijo v drugo fazo, t.j. osvojitve procesiranja visoko integriranih vezij na siliciju v ožjem smislu, s čemer bomo postali v celoti tehnološko samostojni.

V Šentjerneju smo v okviru tovarne potenciometrov spomladi odprli proizvodno debeloplastnih vezij, ki že ne zmore niti vseh internih naročil v okviru ISKRE in nujno terja nadaljnji investicijski poseg. Najpomembnejše pa je, da je hkrati s tem dalje teklo intenzivno razvojno in načrtovalsko delo v Laboratoriju za mikroelektroniko na Fakulteti za elektrotehniko in na Inštitutu Jožef Stefan. Razvita in v manjših serijah so bila proizvedena številna konkretna vezja, ki so, prezentirana lani in letos na strokovnih srečanjih, vzbudila izjemno pozornost strokovnjakov zlasti zaradi svojih lastnosti, funkcionalnih zmogljivosti in kompleksnosti vanje vgrajenega znanja. Nekaj teh vezij prikazuje tudi pričujoča razstava, vsa pa opravičujejo trditve, da smo v tem pogledu v Jugoslaviji prav gotovo na vrhu, da pa nam se teh dosežkov ni treba sramovati tudi v svetovnem merilu.

Ob tem bi rad še posebej poudaril dejstvo, da je tehnologija vezij conditio sine qua non za resnično osvojitve proizvodnje kompleksnih elektronskih funkcionalnih sistemov, od katerih najbolj izstopa računalništvo.

Sodobnih računalniških sistemov ne bi bilo brez mikroelektronskih vezij visoke in zelo visoke stopnje integracije, saj je prav zaradi uporabe takih vezij npr. zmogljivost, ki jo je še pred 15 leti imel velik računalnik za 20 mio dolarjev, danes že dosežena pri mikroračunalniku za 1000 dolarjev in bo jutri pri mikroračunalniku za 100 dolarjev. Biti resnično suveren proizvajalec takih sistemov pomeni obvladovati tudi zahtevno tehnologijo načrtovanja, projektiranja, procesiranja in testiranja mikroelektronskih vezij. Res pa je, da to terja marsikje radikalen prelom z dosedanjimi načini mišljenja, terja nove poglede in pristope ne samo v tehničnem, ampak tudi v ekonomskem smislu, saj elektronika, še posebej pa mikroelektronika, ne trpi konzervativizma in samozadovoljstva, ki ga tu in tam še vedno srečujemo.

Pred nami je zato naloga, da sedaj, ko celovito zaokrožujemo našo proizvodno bazo mikroelektronskih vezij, intenzivno usmerimo naša prizadevanja v čim širšo uporabo, t.j. v razvoj in proizvodnjo novih, še sodobnejših in kompleksnejših računalniških, telekomunikacijskih, avtomatizacijskih in drugih elektronskih naprav in sistemov. Z uspešnim razvojem domače mikroelektronike imamo zato vse pogoje, da na širši fronti tehnologije si-

stemov čimbolj zmanjšamo zaostanek za visokorazvitimi deželami in se usmerimo v tretji svet tudi kot tehnološki izvozniki.

Razstava, ki smo jo odprli, je res samo skromni prikaz naših mikroelektronskih dosežkov, vendar pa je vzpodbuda vsem, ki jim je pri srcu tehnološki napredek, hkrati pa priznanje poštovnim raziskovalnim in razvojnim delavcem, saj kaže, kaj znamo in zmoremo, pa čeprav moramo pomanjkanje tehničnih sredstev včasih še nadomestiti z večjo pridnostjo in vztrajnostjo, predvsem pa s poglobljenim znanjem.

Očitno je, da je za razvoj mikroelektronike nujno potrebno nenehno znanstveno-raziskovalno delo, ker sicer stroka zastane. V tem pogledu nam je lahko dal podatke iz prve roke prof. dr. Lojze Trontelj, vodja laboratorija za mikroelektroniko na ljubljanski elektrotehnični fakulteti.

Glede na sodelovanje med Iskro in fakulteto bi vas radi vprašali, koliko gre pri tem za občasna in koliko za dolgoročno sodelovanje ter kakšna je stopnja sodelovanja?

Dr. Lojze Trontelj:

„Raziskovalno delo je pri nas velikokrat obsojeno na razdrobljenost predvsem zaradi raznolikosti, ki so pogojene z raznimi interesi, dostikrat pa tudi na životarjenje, ki je posledica praviloma majhnih vlaganj.

Edini možen izhod iz takega stanja je teamsko delo in projektna organiziranost. Oboje si šele utira pot, ki največkrat ni postлана z rožicami.

Nastanek teama, ki je aktiven na nekem projektu, je seveda vezan na določeno obdobje. Tako je za uspešno raziskovalno delo na nekem projektu ena od najvažnejših komponent dolgoročna programska usmerjenost, ki v svojem izvajanju vseskozi zagotavlja interese financirerjev in izvajalcev. Po domače povedano morajo raziskave doživljati čimbolj sprotno materializacijo v proizvodnji, po drugi strani pa nuditi dovolj perspektiv in zanimivega dela raziskovalcem.

Naša sreča je v tem, da vse bolj zori misel, da je mikroelektronika infrastrukture elektronske industrije, naše težave pa v hitrem, takorekoč bliskovitem razvoju na področju. Projekt, ki predstavlja zameetek mikroelektronike v Iskri, dolga leta usmerja projektni odbor s paritetno sestavo. Poleg tega je med raziskovalci v laboratoriju za mikroelektroniko na Fakulteti za elektrotehniko tretjina Iskrašev. Na ta način so se pri reševanju delovnih in organizacijskih problemov stakale vezi, ki ustvarjajo medsebojno zaupanje. To je porok za uspešno delo. Fakultetni laboratorij na osnovi združevanja dela in sredstev prerašča fakultetne okvire in postaja vse bolj odprt za potrebe Iskre. Naša skupna naloga v bodoče je izoblikovani način raziskovalnega in razvojnega dela za potrebe prakse ohraniti.

Kako se to sodelovanje odraža na pričujoči razstavi?

Zasluga raziskovalnega teama je, da je pred letom načrtal pot, ki naj bi ob lastnem delu in ob sodelovanju z ameriško firmo AMI privedel v Iskro mikroelektronske tehnologije. Tankoplastna hibridna vezja, ki jih odlikuje visoka stopnja funkcionalnosti, smo razvili brez vsakih licenc, monolitna vezja z obširno stopnjo integracije pa so dosežek lastnih zamisli in konstrukcije. Tako je zahtevna faza načrtovanja teh vezij ob delni tuji pomoči osvojena. Imamo tudi vso opremo za računalniško načrtovanje teh vezij, za kar gre zahvala tudi RSS. Ne nazadnje je na razstavi prvo jugoslovansko monolitno vezje obširne integracije, ki je bilo v celoti načrtano in izdelano v našem laboratoriju.

In za konec: kaj menite o poskusnih serijah, investicijah in nadaljnjem razvoju panoge, ne le v Iskri, temveč v svetu?

„Čez par mesecev bo v novi Iskrini tovarni v Stegnah stekla proizvodnja prvih serij monolitnih integriranih vezij. Morda je danes nekoliko prera-

no dajati kakršnoli prognoze. Naši največji napor trenutno veljajo vsem postopkom kontrole, saj se zavedamo, da si bodo zahtevni izdelki, ki predstavljajo dele sistemov, če že ne sistemov samih, pridobili zaupanje in opravičili skupna vlaganja le, če bodo zares kvalitetni in enakovredni tujim.

Prva faza izgradnje tovarne Mikroelektronike v Iskri pokriva poleg osvojenega načrtovanja vezij skupno z našim laboratorijem montažo in testiranje vezij. Tu smo si prizadevali v kar največji meri slediti trendom po avtomatizaciji postopkov, ki so vse bolj prisotni v ZDA. Vodilni ameriški proizvajalci si namreč prizadevajo v avtomatizacijo nadomestiti danes še ceno delovno silo v Aziji, in tako izključiti morebitna presenečenja v prihodnosti. Četudi je predstavljala dobava avtomatskih proizvodnih strojev nekoliko trši oreh, smatram, da so bili rezultati naporov vredni truda. Smo lahko ponosni, da bo tovarna opremljena s tako modernimi stroji. Seveda smo šele na pol poti. Cilj, v celoti izdelovati monolitna integrirana vezja doma, bo uresničen z drugo fazo izgradnje, za kar pripravljamo ustrezen kader, investicijski elaborat pa je v pripravi.

Danes je v mikroelektroniki prisoten morda bolj, kot kdajkoli prej trend izključiti operatorja, ki s svojimi napakami in „umazanijo“ zmanjšuje izplen vse manjših in vse bolj kompleksnih vezij. Nalogo operaterja prevzemajo mikroračunalniki, ki vse bolj bdijo nad posameznimi fazami načrtovalskega in proizvodnega cikla. To ob uvajanju submikronskih dimenzij in silicijevih rezin s premerom sto in več milimetrov, napoveduje še nadaljnje nizanje cene vezij ob istočasni vse bolj kompleksni funkcijah, ki jih vezje opravlja.

Sicer jasno obzorje prihodnosti integriranih vezij pa senči oblak proizvodna oprema in tehnološki know-how postajata vse dražja in vse bolj zamotana. Tako je bodočnost rezervirana za velike firme, za nacionalno industrijo pa le tam, kjer ima za to posluh širša skupnost.

O sodelovanju Iskre in Inštituta Jožef Stefan pa smo se obrnili za nekaj besed na dr. Draga Kolarja:

Tudi od vas bi želeli besedo o rezultatih sodelovanja med Iskro in Inštitutom s poudarkom na debeloplastnem hibridnem vezju in ob tem: kakšne so prednosti za enega ali drugega partnerja?

„Prednosti za Iskro so jasne, saj smo vpeljali tehnologijo v tovarno v Šentjerneju, ki že proizvaja debeloplastna vezja. Inštitut pa je po drugi strani tudi pridobil, saj je lahko nekaj hitreje raziskoval na tem področju. Na razpolago smo namreč imeli več ljudi, opreme, sredstev, kar je pospeševalo hitrejši razvoj. O uspehih sodelovanja pa največ vidite na razstavi sami.

V ilustraciji bi lahko povedal nekaj o lanskih rezultatih tega sodelovanja. Skupaj sta Iskra in Inštitut lani načrtala kar 34 debeloplastnih vezij, od tega 14 aktivnih vezij za telekomunikacije in 20 pasivnih vezij. Nekaj teh je že v proizvodnji. Če se znova vrnem na tovarno v Šentjerneju, naj dodam, da je tu že po približno treh letih ta oddelek dosegel ca. tri milijone dinarjev mesečne realizacije. Serije uporabljamo tako za opremo metaconte, kot za izvoz.

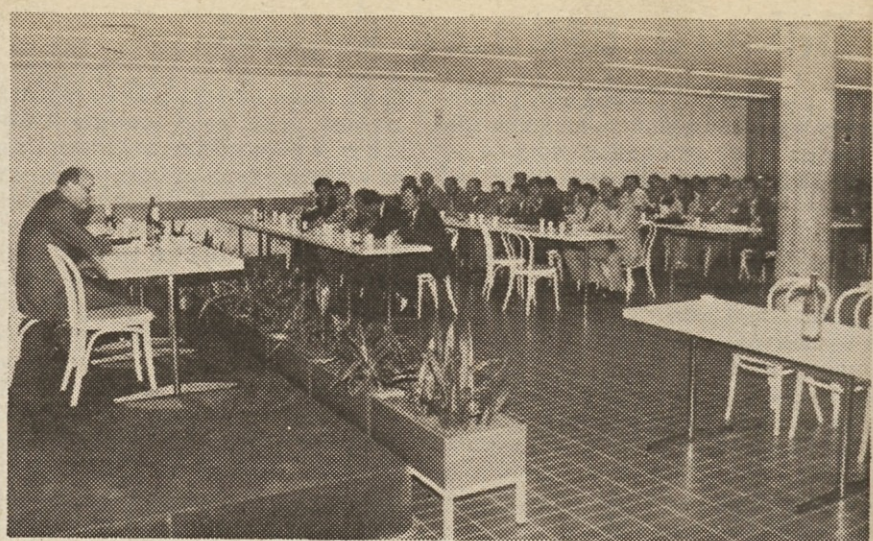
Seveda pa je pri vsakem raziskovalnem delu in pri vsaki proizvodnji bistvena praktična uporabnost izdelka. Zato smo se obrnili tudi na predstavnike uporabnikov. Tovarša Petra Pleška iz Široke potrošnje smo vprašali:

Kako kot predstavnik mnogih uporabnikov in hkrati strokovnjak gledate na uporabnost naše mikroelektronike na sedanji stopnji razvoja?

„Mikroelektronika v Iskri je pretežno profesionalnega značaja. Vendar se bo slej ko prej tudi široka potrošnja okoristila z določenimi mikroelektronskimi vezji. Razvojni napor v tej smeri že tečejo. Seveda pa široka potrošnja ni primarni potrošnik, ampak se koristi z izsledki profesionalne elektronike šele tedaj, ko je ta dostopna po ceni, uporabnosti, in tudi mentaliteti konstrukterjev. Sicer si pa v več razvojnih etapah naše široke potrošnje v tej smeri že prizadevamo in upamo, čimprej tudi na ugodne rezultate.

Nadaljnji sodelovnik IVAN FINK nam je povedal nekaj misli v zvezi s sistemskimi odnosi in vse večjo vlogo mikroelektronike v teh okvirih.

„S problematiko mikroelektronike sem se začel ukvarjati pred nekaj leti in sicer v okviru Iskre Elektromehanike, Kranj. Zavedal sem se pomena in vloge mikroelektronike v sodobnih

V torek, 5. septembra, je bilo srečanje članov poslovnih organov SOZD, DO in TOZD, na katerem je Jože Hujs analiziral poslovne rezultate v I. polletju in opozoril na nujne akcije, zlasti na področju izvoza in investicij. V sredo dopoldne je bila tudi tiskovna konferenca, po njej pa so v avli stolpnice odprli razstavo dosedanjih dosežkov Iskre na področju mikroelektronike. Obširnejši zapis o srečanju članov poslovnih organov in tiskovni konferenci bomo objavili prihodnjič. Na sliki: člani poslovnih organov med izvajanjem Jožeta Hujsa.

elektronskih napravah in v sistemih. Pred približno dvema letoma pa smo to področje odstopili delovni organizaciji elementov, ker smo sodili, da po tehnologiji bolj sodi tja.

Sicer pa smo vsi menili, da je ta dejavnost pomembna za Iskro kot celoto. Razvoj tehnologije in elektronike v sedanjem času povsod hitro napreduje. Elektronska vezja vedno bolj izpodrivajo elektromehanske elemente. Na drugi strani pa usmerjamo ne le naše delovne organizacije, temveč vso Iskro v iskanje rešitev, oziroma posegamo po realizaciji siste-

mov. Take usmeritve pa si ni mogoče zamisliti brez programa mikroelektronike. Pri tem pa je izjemno važno, da imamo v svojih rokah načrtovanje visoko integriranih vezij — ta vezja so del sistema, odnosno sistem sam. Smo ena pomembnih industrij te vrste v svetu in svoje lastne sisteme imajo na tem področju vse vodilne hiše, zato moramo z njimi v korak.

Katera misel bi bila lahko bolj ustrezna ob koncu tega našega mozaika, kot prav ta? Temu cilju je bila gotovo namenjena tudi celotna razstava!

Mara Ovsenik

INDUSTRIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE

Sodelovanje z deželami Latinske Amerike

TOZD Števci Iskrine Elektromehanike skupaj s predstavniki Iskra Commerce pripravljajo v Venezueli prenos tehnologije za proizvodnjo enofaznih števcov. V to neuvrščeno deželo izvažajo že dobrih pet let. Do sedaj so prodali Venezueli 660.000 enofaznih števcov za merjenje električnega toka. V zadnjem času se Iskri odpirajo možnosti tudi za prodajo trifaznih števcov in drugih izdelkov lastne proizvodnje, in to ne le v Venezueli temveč na področju celotne Latinske Amerike.

Na zadnji seji delavskega sveta Iskre Elektromehanike Kranj so zato sprejeli predlog o ustanovitvi mešane venezuelske družbe Afericion. V Venezueli bodo zgradili tovarno števcov, ki bo obsegala 1200 m². Tovarna bo zaposlovala 55 delavcev, ki bodo v eni izmeni proizvedli 100.000 števcov. Iskra s svojo proizvodnjo enofaznih števcov namreč ne more več zadovoljevati vseh potreb tako velikega tržišča. Bo pa tovarni še vedno dobavljala sestavne dele za te izdelke. Pri ustanovitvi družbe Afericion bo Iskra sodelovala s 15 % deležem, to je s 50.000 dolarji. Poleg naše DO bodo v družbo včlanjeni tudi venezuelska nacionalna družba CVF s 45 % deležem, dr. Miguel Lope s 30 % deležem in Alojz Jerak s 10 % deležem. Naloga Iskre je tudi preskrbeti tovarni Afericion za 8 milijonov dinarjev opreme.

Proizvodnja v tovarni števcov v Venezueli naj bi se začela ob koncu tega ali v začetku prihodnjega leta. Z leti bodo proizvodnjo povečevali in

postopoma osvajali tudi proizvodnjo sestavnih delov. Iskri pa pogodba odpira nove možnosti za nadaljnje sodelovanje ter omogoča osvajanje širšega tržišča z Iskrinimi proizvodi.

Majda Knific

TOZD TEL

Priznanje

Letos v Sloveniji praznujemo 25-letnico krvođajalstva. Tudi v jese- niški občini je bila v petek, 1. septembra proslava ob 25-letnici krvođajalstva na Slovenskem. V gledališču Tone Čufar so najprej poudarili pomen in družbeno vrednoto prostovoljnega krvođajalstva. Za slušni organizatorji krvođajalskih akcij so prejeli posebna priznanja.

Priznanja za aktivnost pri razvijanju solidarnosti med ljudmi na področju krvođajalstva so prejele tudi številne temeljne organizacije združenega dela, med njimi tudi TOZD TEL Iskre Elektromehanike na Blejski Dobravi. Priznanje je prevzela med. sestra Anka Šlibar. Proslave so se poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov udeležili tudi nekateri delavci TOZD TEL. V kulturnem programu je sodeloval jeseński ženski pevski zbor pod vodstvom Milka Škobneta.

Alojz Jug

ISKRA
Industrija za telekomunikacije,
elektroniko in elektromehaniko
KRANJ, n. sol. o.

Na osnovi sklepov Delavskih svetov temeljnih organizacij združenega dela
razpisujemo

DELA IN DELOVNE NALOGE SE KRETARJE V, delavcev s posebnimi pooblastili
in odgovornostmi:

v TOVARNI ELEKT RIČNIH ROČNIH ORODIJ, KRANJ
v TOVARNI STIKAL, KRANJ
v TOVARNI TELEFONSKIH ELEMENTOV IN APARATOV, KRANJ

Poleg z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- imeti morajo visoko izobrazbo pravne, organizacijske ali družboslovne smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj,
- znanje svetovnega jezika,
- ustrezne moralno-politične kvalitete.

Mandatna doba traja 4 leta.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ, 64000 Kranj, Savska loka 4, pod oznako: „za razpis sekretarja“.

Kandidate bomo o rezultatih razpisa obvestili v roku 60 dni po končanem razpisu.

Varstvo pri delu

Končni cilj, preprečevati poškodbe pri delu in zdravstvene okvare zaradi dela je možno dosegati le z vrsto delnih (etapnih) ciljev. Velja naj načelo, da mora vsak delavec, ne glede na področje dela in ne glede na funkcijo v delovnem procesu, v sklopu svojega dela in delovnih nalog, opravljati tudi naloge varstva pri delu. To sta dve vodni ugotovitvi iz poročila o varstvu pri delu, ki ga je pred dnevi obravnaval odbor za družbeni standard in varstvo pri delu Elektromehanike.

V tako razčlenjeni in zahtevni dejavnosti kot je varstvo pri delu je težko izluščiti tisto, kar je najpomembnejše. Pogledi na to, kaj je bolj in kaj manj pomembno, se zelo razlikujejo. Zelo verjetno pa nihče ne bo mogel resno oporekati ugotovitvam strokovne službe za varstvo pri delu, ki je sestavila poročilo, da končni cilj lahko dosežemo le preko delnih ciljev, ciljev na posameznih ožjih področjih in da varstvo pri delu ni neka dejavnost, ki je oz. ki naj bo ločena od programiranja in izvajanja proizvodnega procesa, od investicijske dejavnosti in od vseh drugih dejavnosti za doseganje čimboljših poslovnih rezultatov. Čim prej bomo vsi skupaj spoznali in sprejeli to resnico, tem manj bo zavor in tem prej bo logika varstva pri delu prežemala delo na vseh organizacijskih ravneh in na vseh strokovnih področjih.

V zvezi s poškodbami pri delu je bilo poudarjeno pomembno dejstvo, da se procent poškodb na povprečno letno število zaposlenih giblje v zadnjih dveh letih pod 3 (konkretno 2,9 %). Ta kazalec je primeren za primerjavo pogostosti poškodb med temeljnimi organizacijami in seveda tudi za primerjavo z drugimi organizacijami združenega dela. Ocenjeno je bilo, da je povprečje ugodno in da ima ta kazalec trend padanja. Od povprečja z višjo pogostostjo opazno odstopajo TSD ter Vzdrževanje in Orodjarne, od dislociranih temeljnih organizacij pa Vega.

Bolezenska odsotnost zaradi poškodb pri delu je sorazmerno nizka in v zadnjih treh letih znaša povprečno okrog 10 dni na eno poškodbo. Seveda pa se v krajšem obdobju slika

lahko močno spremeni že zaradi nekaterih poškodb, ki zahtevajo daljšo medicinsko rehabilitacijo.

V poročilu je nadalje poudarjeno, da so tudi tako imenovane mikro-poškodbe pomemben kazalec stopnje (ne)varnosti pri delu. Teh je tudi v naši DO najmanj petkrat več kot tako imenovanih registriranih poškodb, ki povzročijo en dan ali več odsotnosti z dela.

Po prevladajočih virih (izvorih) in vrstah (tipih) poškodb in po tem, kateri deli telesa so največkrat poškodovani, lahko sklepamo na precejšnjo nedodelanost tehnologije v pogledu pretoka materiala in manipulacije z materialom. Delavci so še vse prevečkrat v direktnem stiku z materiali, pri čemer so ogrožene zlasti roke. Zato se je kar nekako težko sprijazniti s statističnimi podatki, da je dve tretjini poškodb zaradi subjektivnih vzrokov in da je na prvem mestu tako imenovana nepazljivost s 40 % vseh poškodb. Treba je torej pogledati ozadje. Tako kot za nedodelanost tehnološke opreme in delovnih postopkov lahko iščemo spet nadaljnje vzroke, tako tudi za delavčev ravnanje in obnašanje velja, da je odvisno predvsem od kvalitete vzgoje in izobraževanja za varno delo in od neposrednega nadzorstva nad njegovim načinom dela. To ugotovitev že nekaj let potrjuje tudi podatek, da 50 % poškodovancev še ni zaposlenih več kot 4 leta, 20 % pa še niti eno leto.

V poročilu je vključen tudi prikaz bolezenske odsotnosti z dela (za temeljne organizacije v Kranju). Ker je še v tem letu programirana širša analitična obravnava zdravstvene dejavnosti in zdravstvenega stanja delavcev, so podana le nekatera dejstva, ki izrazito izstopajo. Prvič je v l. 1977 v primerjavi s prejšnjimi tremi leti porasla bolezenska odsotnost za 30 %. Drugič bolezenska odsotnost zaradi poškodb pri delu znaša le neznaten del v skupni bolezenski odsotnosti (2,6 %).

Iz tega podatka bi kaj hitro lahko nepravilno sklepali, da ni problem v nevarnosti za poškodbe, da so tovrstni riziki nizki in da ta del dejavnosti varstva pri delu ne zasluži večje pozornosti. Tretjič so trije razlogi za odsotnost z dela (porodniški dopust, nega in poškodbe doma), ki niso neposredno povezani z delovnim okoljem, udeleženi v skupni bolezenski

odsotnosti s 40 %. In četrtič je v skupni bolezenski odsotnosti z okrog 40 % zajeto šest skupin obolenj za katere lahko rečemo, da v veliki meri izvirajo iz delovnega okolja in delovnih razmer. To so: boleznih dihal, boleznih kosti in gibal, psihične in psihonevrotične motnje in motnje osebnosti, boleznih prebavil, revmatična in nerekvematična obolenja srca in ožilja ter boleznih kože in podkožja.

V nadaljevanju poročila je prikazano in ocenjeno enajst najpomembnejših pravic in obveznosti delavcev v zvezi z varstvom pri delu. Za vsako od teh lahko rečemo, da so bili postavljeni cilji, ki so uresničeni različno. Kratek prikaz teh dejavnosti bo podan v naslednjem sestavku.

P.P.

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Zakaj beton in žica?

Družbeno samozaščito tvorijo številne in različne, posamezne ali med seboj povezane aktivnosti, ukrepi in dejanja, ki jih izvajajo posamezniki, organizacije in organi. Zato je uspešno in učinkovito uresničevanje družbene samozaščite mogoče le ob ustreznih stopnji družbene zavesti, varnostne kulture, solidarnosti med ljudmi, družbene in samoupravne organiziranosti in usposobljenosti. Tudi temeljna organizacija torej prevzema odgovornost za družbeno samozaščito in varnostne razmere v svojem okolju. Nujno je, da se varnostne razmere stalno ali večkrat ugotavljajo in da se ocenjuje stanje na področju družbene samozaščite.

Zato smo si tokrat zastavili vprašanje, kakšen je položaj v Iskri Elektromehaniki. Omejili se bomo le na eno področje varnosti, to je na prihajanje delavcev na delo in njihovo odhajanje domov. Tovarniško območje v Šavski loki je obdano z betonsko ograjo, ki je na vrhu okrepljena z bodečo žico. Vhod in izhod sta možna pri treh vratarih in te vhode, oz. izhode povečini tudi uporabljamo. Obstaja pa še eden, na katerega varnostniki niso pomislili. To je poslopje, v katerem je delavska restavracija. Skozi to poslopje bi lahko prišel v tovarniško območje in ga zapuščal, kadarkoli bi želel. Seveda ni nujno, da bi to počenjal praznih rok. Vhod je zelo primeren za prinašanje raznih pijač (navadno alkoholnih) v DO, kot izhod pa lahko služi za odnašanje raznih izdelkov in materiala.

Koliko ta prehod delavci uporabljajo in morda celo zlorabljajo, nam ni znano. Že res, da živimo v samoupravno organizirani družbi, vendar se vprašujemo, ali je naša družbena zavest na dovolj visoki ravni, da takih „priloznosti“ ne bi izkoriščali? Mislim, da je naša zaskrbljenost upravičena, zakaj bi sicer potrebovali beton, žico in vratarje?

cm

INFORMIRANOST V NAŠIH TOZD

Kako naj ne pišemo

Urejeno in sistematično informiranje je osnova za pravilno delovanje samoupravnega sistema. Pojem informiranja ne smemo razumeti le kot posredovanje informacij. To ni le obveščanje delavcev v organizaciji združenega dela, temveč mora delovati tudi kot samoizobraževalni sistem, ki nam nudi povratne informacije, ki omogoča ustvariti demokratične odnose in nam pomaga preprečevati in razreševati konfliktna situacije. Informiranost je odvisna od našega odnosa do izvora, vsebine in ustreznosti informacij, določena pa je tudi s sposobnostjo dojemanja in razumevanja.

V letošnjem letu je več naših TOZD začelo izdajati svoja lastna glasila. Njihovo dejavnost moramo pohvaliti, žal pa zagledajo Informatorji beli dan brez povezave z novinarjem delovne organizacije. Sodelovanje je vidno le v tem, da mu prinesejo v branje že natiskani informator. Zaradi tega se pojavlja v glasilu vrsta napak. Iz ankete, ki smo jo napravili med delavci Iskre, smo izvedeli, da radi in v velikem številu berejo informator. Zato bi tisti, ki informator izdajajo, morali še bolj paziti na pravilnost svojega besednega izražanja.

Delavec si želi informacijo v domačem jeziku, postrežejo pa mu s kopico tujk (stimulacija, depresija, korigirani faktor, eventuelne kritike ipd.). Opazili smo tudi veliko slovničnih napak in dvomnih stavkov. Za primer naj navedem stavek: „Ta sredstva so namenjena za elementarne nesreče.“ Delavci bi verjetno raje prispevali del svojega osebnega dohodka za odpravljanje posledic elementarnih nesreč. Močno moti bralca tudi napačna uporaba sklonov (Erzin Mirota namesto Mira Erzina). Ne nazadnje pa bi bilo potrebno uredniški odbor opozoriti na pravilno pisanje imen in priimkov. Ime se namreč vedno piše pred

priimkom; pri osebah moškega spola se sklanjata ime in priimek, pri osebah ženskega spola pa samo ime. Pri podpisih avtorjev člankov se ne navaja stopnja njihove izobrazbe. Razne ing., mgr. ipd. torej lahko črtamo brez kakršnegakoli občutka krivde.

Tovariš „Istok“ Jazbec bi bil verjetno vesel, če bi njegovo ime pravilno zapisali; torej Iztok in ne Istok.

Navedene napake so iz šeste številke glasila delavcev tovarne TEA (31. 8. 1978). Podobne napake pa se pojavljajo tudi v informatorjih, ki so jih začeli izdajati v drugih TOZD. Je že prav, da hočejo s tem doseči večjo obveščenost; ni pa pravilno to, da z obliko in obsegom glasil med seboj tekmujejo, zanemarijo pa kvaliteto. Pa brez zamere!

Majda Knific

Mi smo pa Tržičani

Vsako prvo nedeljo v septembru se Tržič napolni z najrazličnejšimi ogledovalci, kupci in drugimi gosti. Takrat se razločno pokaže, kako majhen je pravzaprav trg v središču mesta. Tržiške ulice so že od osme ure zjutraj napolnjene s številnimi prodajnimi pultji, obloženimi s čevlji in drugimi proizvodi tržiških tovarn. Trg je prepoln ljudi, ki si ogledujejo razstavljeno blago in kupujejo čevlje po tovarniško znižanih cenah. Tako ugodne prilžnosti za nakup jesenske in zimske obutve pač ne kaže zamuditi.

Letos je tradicionalna suštarska nedelja že deseta po vrsti. Začela se je pravzaprav že v soboto zvečer, ko so odprli prenovljeno trgovino obutve tovarne Peko na Trgu svobode; konča

(Nadaljevanje na 7. strani)

Skrb za delavca

V Iskri Elektromehaniki Kranj se s socialno problematiko ukvarjajo tri socialne delavke. Njihovo delo obsega več področij.

Največ je problematike v zvezi z delom. To področje obsega problematiko normiranja dela (to je zahtevnosti norm v povezavi z nagrajevanjem), medosebne odnose v ožjih delovnih skupinah (predvsem odnos podrejenost – nadrejenost) in pravilno izbiro odgovarjajočega delovnega mesta.

Drugo področje obsega delo z invalidnimi osebami. Potrebno je zbrati vso dokumentacijo za postopek invalidizacije, poskrbeti za bonitete in zaradi zožene sposobnosti delavcev, tudi za zamenjavo delovnega mesta za ustrenejše.

Zelo pomembno je tudi spremljanje zdravljenja alkoholikov. Tu socialna delavka dela skupaj z zdravniki. Leta 1973 je bil ustanovljen klub zdravljenih alkoholikov, ki ga je vodila

dr. Šubičeva. Po njenem odhodu pa je vse delo padlo na ramena socialne delavke. Trenutno navezujejo stike s kranjskim zdravstvenim domom in tako bo kmalu možno tudi medicinsko zdravljenje.

Kot pereč problem se v zadnjem času pojavlja stanovanjsko vprašanje. Do leta 1975 je bil v veljavi sistem odkupa stanovanj. Neobdelana je ostala spodnja socialna kategorija, zato je sedaj ta pritisk toliko večji. Delovna organizacija poleg tega nudi delavcem kredite za gradnjo lastnih stanovanj in za adaptacijo, še vedno pa obstaja možnost odkupa stanovanja. Poleg navedenih se kaže še ena oblika pomoči, to je pomoč zadržnikom, ki lahko odkupujejo material brez prometnega davka.

Delo socialnih delavcev pa obsega tudi spremljanje socialnega položaja delavcev z minimalnimi osebnimi dohodki, delo z duševnimi bolniki, v povezavi z zdravstvom sodelujejo pri rehabilitaciji posameznikov, skrbijo za stik z upokojenci, ugotavljajo upravičenost delavcev do skrajšanega delovnega časa in se ukvarjajo celo z rekreacijsko dejavnostjo.

Majda Knific

UPOKOJENI V AVGUSTU

Jelka Košir, sest. elektro-naprav iz Tovarne mehanizmov, st. upok.,

Jakob Kokelj, sest. elek-tronaprav iz Tovarne mehanizmov, st. upok.,

Jolanda Šmid, kontrolor iz Tovarne sestavnih delov, st. upok.,

Leopold Mrak, vodja plan. analitske službe iz DSSS, inv. upok.,

Maks Dolenc, vodja skupine v plan. proizvodnem področju, st. ipok.,

Rezka Benedičič, čistilka iz Tovarne AT C, st. upok.,

Janez Božič, vodja skladišča iz Vzdrževanja, st. upok.,

Ana Podlunšek, čistilka iz Orodjarne, st. upok.

Kadrovski oddelek DO Iskre Elektromehanike Kranj

ISKRA
Industrija za telekomunikacije,
elektroniko in elektromehaniko
KRANJ n. sol. o.

TOZD TOVARNA AVTOMATSKIH TELEFONSKIH CENTRAL, KRANJ

objavlja

naslednja prosta DELA IN DELOVNE NALOGE

1. ANALITIK SISTEMA
2. PROGRAMER R SISTE MA
3. VIŠJI PROGRAMER I
4. VIŠJI PROGRAMER II
5. VIŠJI PROGRAMER III
6. PROGRAMER I
7. SAMOSTOJNI PROGRAMER I
8. SAMOSTOJNI PROGRAMER II

Kandidati morajo izpolnjevati sledeče pogoje:

- za dela pod točko 1) in 2) se zahteva visokošolska izobrazba elektrotehniške smeri, fizike ali matematike,
- za dela pod točkami 3), 4) in 5) se zahteva višješolska izobrazba elektrotehniške smeri, fizike ali matematike,
- za dela pod točkami 6), 7) in 8) se zahteva končana gimnazija ali končana srednja tehniška šola elektro, strojne ali kemijske smeri.

Za vsa dela je pogoj tudi uspešno opravljen psihološki test.

Zaželeno je predznanje o računalništvu, programiranju ali telekomunikacijah in vsaj pasivno znanje angleškega jezika.

Novim sodelavcem nudimo:

- zanimivo delo na najzahtevnejših projektih sprotnega računalništva (true real time) v državi,
- izdatno strokovno pomoč pri uvajanju v delo in pri delu samem,
- nagrajevanje po delu,
- dopolnilno izobraževanje na seminarjih doma in v tujini (velja le za dela od točke 1) do 5)),
- pomoč pri reševanju stanovanjskega vprašanja v razumnem roku (velja le za dela od točke 1) do 5)).

Od novih sodelavcev pričakujemo:

- ustvarjalnost in prizadevnost,
- uvajanje svežih idej,
- veselje do timskega dela.

Za vsa dela velja 3-mesečno poskusno delo.

TOZD TOVARNA ŠTEVCEV, KRANJ

objavlja

prosta dela in naloge

SAMOSTOJNEGA STROKOVNEGA SODELAVCA T E HNOLOGA

Od novega sodelavca pričakujemo, da bo pripravljen in sposoben prevzeti naloge načrtovanja optimalnih tehnoloških postopkov v novih prostorih. Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da je dipl. inž. strojništva,
- da ima večletno prakso na področju projektiranja tehnoloških procesov
- da obvlada vsaj en svetovni jezik.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ, 64000 Kranj, Šavska loka 4, Kadrovsko področje.

Pred dobrim mesecem se je naš dolgoletni sodelavec Maks Dolenc umaknil iz delovnega območja DO Iskre Elektromehanike Kranj. V kranjski Iskri je bil zaposlen od 1. 8. 1947 in je torej eden njenih pionirjev. Začetki njegovega dela v naši delovni organizaciji so vezani na planiranje proizvodnje, kot pomembnega področja v času planskega gospodarstva. Kasneje je bil vodja nabavne skupine za uvozni material v Nabavi.

Vseh 31 let svojega dela v Iskri je bil marljiv, vesten in izredno discipliniran delavec. Za svoje delo je prejel številne pohvale, večkrat pa je bil tudi odlikovan. Kot delavec, ki je izredno privržen svojemu kolektivu, je v tem duhu vzgajal tudi svoje otroke. Oba njegova sinova sta namreč člana našega delovnega kolektiva.

Tovariš Maks je velik ljubitelj morja, zato so mu sodelavci iz TOZD Nabave ob slovesu kupili sotor. Tako bo še vedno ostal med svojimi sodelavci, čeprav ne bo več v delovnem razmerju. Pridružil se jim bo namreč na Dugem otoku, kjer že vrsto let preživlja svoj dopust.

4. REDNA SEJA DELAVSKEGA SVETA

Seja Delavskega sveta v IEZE 29. 8. je bila živahna, kot že dolgo ne. Razpravljali so o sprejemu novih samoupravnih dokumentov, o poslovanju v I. polletju, padcu izvoza in o investicijah. Delegati so tvorno sodelovali v razpravi s stališči svojih TOZD, seveda pa so tudi strokovnjaki za ta vprašanja povedali svoje.

Delavski svet je najprej razpravljal o osnutkih Statuta delovne organizacije, o osnutku Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za urejanje delovnih razmerij, o osnutku Pravilnika o obveznostih in odgovornostih delavcev, Pravilnika o delovnih razmerjih in o spremembah Samoupravnega sporazuma o združevanju v TOZD.

Ta tvarina je zelo obširna in zahtevna. Delegati so menili, da je rokovnik za sprejemanje in še prej za javno razpravo dobro postavljen, saj daje dovolj časa razpravljalcem za seznanjanje in pripombe. Tudi komisija za vsklajevanje samoupravnih splošnih aktov bo imela čas, da bo temeljito opravila delo. Tu bo prišel prav domači Bilten, s pomočjo katerega bodo lahko tekoče obveščali delavce o pripombah v TOZD, kar bo gotovo popestrilo javno razpravo.

Javna razprava bo trajala do konca septembra, usklajevalni postopek do konca oktobra, nato bodo o aktih razpravljale družbenopolitične organizacije in sindikalne skupine in prve dni decembra bodo že lahko sprejeti. Vse osnutke je dal delavski svet v javno razpravo.

O poslovanju v prvem polletju so bili delegati soglasni, da je zelo uspešno, kar velja za domači trg, medtem ko je bil izvoz v tem času neuspešen. Direktor Blenkuš je med razpravo poudaril, da pri izvozu ne gre le za zagotavljanje potrebnih deviz, ampak je vprašanje izvoza širše. Premajhen izvoz potegne za seboj vrsto problemov in sproži verižno reakcijo v poslovanju, pri investicijah in širjenju proizvodnje. Vendar Gojmir Blenkuš meni, da je zamujeno v izvozu skoraj v celoti možno nadoknaditi. Seveda pa bo treba za tak podvig vložiti maksi-

mum truda in prizadevanj v proizvodnji in še bolj v komercialni s posebno akcijo. Zlasti pa morajo strokovni ljudje in sodelavci v proizvodnji vgraditi toliko in takšno kvaliteto in zanesljivost, kakršno zahteva trg. Strokovne službe naj naredijo poročilo, kje se pri kvaliteti zatika in kje tičijo vzroki za neekonomičnost.

Investicije, ki jih ni malo, potekajo po srednjeročnem nacrtu. V TOZD Feriti je investicija v šuitev in posodobitev zaključena, tako na Stegnah, kot v obratu Ljubno. Pripravljajo že elaborat za večjo širitev proizvodnje. V delu imajo inovacijski program in pripravljajo dokumentacijo za novogradnjo. V Žužemberku so investicije po sanacijskem nacrtu nekoliko skrcili. Zdaj končujejo prizidek in stroji prihajajo po programu. V delu imajo tudi inovacijski projekt za večplastne kondenzatorje. V TOZD Specialni elementi pripravljajo razširitev proizvodnje in novogradnjo. Zaenkrat je problematična le še lokacija. V TOZD Magneti so že dobili lokacijsko dovoljenje za enkratno širitev, zdaj pa še urejajo uvozna dovoljenja za novo opremo. Za TOZD Orodjarna tečejo priprave na investicijo po nacrtu. Mikroelektronika je v končni fazi izgradnje, le zaključna dela kasnijo skoraj tri mesece. V TOZD Upori v Šentjernej so zaključili novogradnjo tovarne potenciometrov, zdaj pa obdelujejo dve inovacijski nalogi: eno s področja hibridnih vezij, druga pa je s področja kovinoplastnih uporov. Za Kostanjevico je v pripravi elaborat in bodo jeseni lahko začeli graditi.

Pri investicijah so se delegati ustavili ob vprašanju zazidljivosti Stegen. To vprašanje še vedno ni rešeno, čeprav je to za Iskra in posebej za IEZE velikega pomena.

Glavni direktor Gojmir Blenkuš pa je delavski svet opozoril na važno

Delavski svet IEZE med zasedanjem.

vprašanje — ekonomiko bodočih prostorov in opreme. V investicijskih elaboratih so večkrat napisana lepa, rentabilna in gospodarna dejstva, praksa pa take predkalkulacije večkrat negira.

Zato bo potrebno posvetiti več pozornosti ekonomiki načrtovanih projektov, ob tem pa že v fazi priprav misliti tudi na kadre. Dobre tehnologije in potem proizvodnje ne bo mogoče izpeljati, če ne bomo imeli ustreznih strokovnih ljudi, ki bi poleg avtomatike sproti vgrajevali potrebno znanje in kvaliteto. Zato meni Gojmir Blenkuš, da bo treba ob združevanju sredstev za investicije v IEZE temeljito pretehtati utemeljenost investicij glede tehnologije, ekonomike in kadrov, ob tem pa na podlagi ugotov-

vitev pravočasno narediti vrstni red po teži in utemeljenosti investicij.

Ob točki „Mikroelektronika“ je poročal direktor Dušan Pirc. Gradnja teče po nacrtu, uspešno so premestili vse ovire in že nabavili potrebno opremo. Gradnja kasni za približno tri mesece in tako bo poskusna proizvodnja stekla predvidoma novembra letos. Ob tem pa bodo morali rešiti še problem financiranja, saj bo poskusna proizvodnja pokrivala le del stroškov, drugi del pa bo morala financirati vsa Iskra, saj je bilo tako dogovorjeno že ob združevanju sredstev za ta strateški projekt, važen za nadaljnji razvoj Iskre.

Na koncu je delavski svet v Svet uporabnikov poslovnih stavb Iskre imenoval delegata Igorja Pompeta. KF

TOZD UPORI ŠENTJERNEJ

Nova organizacija sindikata

Sindikalna organizacija v šentjernejških Uporih je znana po svoji aktivnosti. Prek tisoččlanskemu kolektivu je dajala impulze pri družbenopolitičnem delu in pri samoupravnem vodenju poslovanja. Ker pa pripravljajo reorganizacijo TOZD in novo strukturo — ustanovili bodo 5 TOZD, bodo temu ustrezno reorganizirali tudi osnovno organizacijo sindikata.

Predsednik OO ZSSS Marjan Molan, nam je povedal, da prav zdaj potekajo zadnji dogovori in kandidacijski postopek za volitve v nove izvršilne odbore petih novih osnovnih organizacij. Volitve bodo še to jesen in pet novih enot bo svoje delovanje prilagodilo Zakonu o združenem delu.

Sicer pa pred kongresi sindikatov tudi doslej niso počivali. Kljub dopustniškemu vzdušju so čez poletje predelovali kongresne materiale in do njih zavzeli stališča. Dali so svoje pripombe na predloge kongresnih dokumentov in začeli poglobljati delo sindikata, kot je bilo sklenjeno na letošnjih kongresih ZK. Prizadevajo si, da bi tvorno delo, ki so ga opravljali doslej, postalo še učinkovitejše.

Sicer tudi doslej ni bil sindikat v šentjernejški Iskri „društvo za nabavo ozimnice“. Marjan Molan nam je zatrdil, da je bila osnovna organizacija sindikata tudi doslej nosilec javnih razprav. Delo je bilo zlasti tvorno po sindikalnih skupinah, ki so jih organizacijsko in v javnih razpravah zelo izpopolnili tako, da so res služile svojemu namenu v praksi in ne le na papirju.

Sindikat tudi zelo tvorno sodeluje z OO ZK. Na sestankih izvršilnih odborov redno že sedaj uskladijo stališča in tak skupen nastop ima za rezultat plodno delo v samoupravnih organih in pri poslovanju tovarne. Še

Marjan Molan, predsednik sindikata v TOZD Upori.

več enotnega dela pa je in bo po kongresih ZK in to že v TOZD, v DO in v Iskri.

Sicer pa sindikat posega na vsa področja družbenopolitičnega dela v tovarni in pomaga mladinski organizaciji pri reševanju konkretnih nalog. Tako so mladinci na pobudo ZB za 8. marec obiskali partizanske matere in starejše borke in jih obdarili za njihov praznik. Tudi člani Zveze borcev so aktivni člani sindikalne organizacije in tako je tudi njihovo delo povezano z delom sindikata. Vsem organizacijam v tovarni pa sindikat pomaga tudi s finančnimi sredstvi in jih podpira v njihovih prizadevanjih za plodno delo. Tudi za rekreacijo skrbijo. Urejajo zapuščeni dom na Gorjancih, kjer je zaradi izdaje padel 4. bataljon Cankarjeve brigade. Dom bo služil za oddih, zlasti pa bo pripraven za srečanja kolektiva in manjših skupin ob vikendih, ker je le nekaj kilometrov oddaljen od Šentjerneja. FY

TOZD FERITI LJUBLJANA

Vgraditi kvaliteto pomeni uspeh

V TOZD Feriti smo se pogovarjali z Vojinom Gardaševićem, vodjo razvoja feritov in Janezom Japljem, vodjo razvoja navitih komponent. Zanimalo nas je, kaj je bistvo dela razvojnika v tovarni feritov. Odgovor bi najbrž lahko strnili kar v dve besedi: kvaliteta in zanesljivost.

Težišče dela v razvojnem področju mora upoštevati seveda, najprej namen izdelka, nato pa tudi ekonomičnost. Brez računic ne gre, saj proizvajalec mora rentabilno gospodariti. Zato pa je pri feritih za profesionalne namene najvažnejša kvaliteta in za-

nesljivost. To področje je izredno zahtevno in cena niti ni tako v ospredju. Pri izdelkih za široko potrošnjo pa je seveda treba zadostiti vsem kakovostnim normam, izdelek pa mora biti tako cenen, da vzdrži konkurenco in preveč ne podraži finalistu končnega izdelka.

Pri vsem tem pa v TOZD Feriti še posebej skušajo vgraditi čimveč domačega materiala, saj uvoz surovin za redno proizvodnjo prinese s seboj nove težave. Upajo, da bodo dosegli v bližnji bodočnosti tako tehnologijo, da bodo lahko uporabili polovico domačih materialov. V ta namen sodelujejo z jeseniško železarno. Seveda pa pri tem ne sme trpeti kvaliteta, saj je namen prav nasproten.

Sicer pa se v razvoju feritov ukvarjajo največ z osvajanjem novih materialov. Ko je nov, kvaliteten in za-

nesljiv material pripravljen, lahko iz njega izdelajo tudi po več izdelkov. Imajo tudi komisijo za dolgoročno planiranje. Le-ta v sodelovanju z Inštitutom Jožef Stefan načrtuje dolgoročno politiko programske usmeritve in asortiment. Pri številu izdelkov, se morajo razvojniki disciplinirati, saj je še tako zanimiv artikel nezanimiv za proizvodnjo, če zmogljivosti tovarne govorijo drugače. Preširok spekter proizvodnega programa namreč ne more zagotoviti dovolj visoke rentabilnosti in pri manjših serijah je tudi tehnologija dražja, teže je zagotoviti visoko kakovostno raven.

Zadnja leta so se veliko prizadevali ob uvajanju novih izdelkov, da bi zagotovili najvišjo kvaliteto in zanesljivost. Z novimi artikli na trgu namreč ni lahko prodreti. Tisti, ki so prej uvažali, prisegajo na renome in ugled svojih dobaviteljev in prepričati jih je mogoče le z najvišjo kakovostjo. Zato za svoje izdelke redno pridobijo JUS in IEC ateste.

Ob vsem tem pa si pomagajo z domačimi strokovnjaki in zunanjimi sodelavci. Pred nedavnim sta dva domača inženirja opravila magistririj in oba sta svoji magistrski nalogi posvetila razvoju feritov, oz. materialom za njihovo izdelavo. Ob tem sta širše obdelala pri nas to manj znano področje. Dognanja so zanimiva zlasti za nove strokovnjake, ker širše obravnavajo feritno problematiko in spremljajoče pojave.

Kljub vsem tem prizadevanjem, pa na tem področju nekoliko zaostajamo za najrazvitejšimi. Kako je s tehnologijo izdelave pa je težko primerjati, saj tuji proizvajalci ljubosumno varujejo svoja dognanja. Znano je le to, da so tuje firme precej bolj specializirane, kar je na našem majhnem trgu teže izvesti. Zato je Iskrina tovarna feritov skoraj prisiljena zastaviti širši asortiment izdelkov. Predvsem pa naši strokovnjaki delajo na podlagi tržnih raziskav. Po potrebah na trgu razvijejo določen artikel in že ob razvoju imajo pred očmi konkretnega kupca, oz. kupce. Seveda to usmeritev strokovno daljnosežno načrtujejo s svojo komisijo za dolgoročno usmeritev. Kljub vsemu pa je treba hiteti. Dognanja in odkritja na tem področju so po svetu zelo hitra in tu odloča tudi čas o uspehu.

V razvoju feritov imajo še lepe načrte. Nekaterih ni seveda sogovornika nista hotela izdati. Povedala pa sta, da tesno sodelujejo s finalisti in skupno načrtujejo nove smeri razvoja. Pa tudi to ni vedno lahko, kot smo že rekli, saj ni lahko zamenjati tujega renomiranega dobavitelja. Zato si pogostokrat pomagajo pri dokazovanju kvalitete in zanesljivosti tudi z atesti, ki jih tuji proizvajalci nimajo.

F. Kotar

Jevrosima Stankovič in Ivanka Jeleč pri čiščenju filtrov v TOZD Feriti.

ISKRA MIKROELEKTRONIKA LJUBLJANA — v ustanavljanju

Za delo v moderni tovarni za proizvodnjo mikroelektronskih vezij v Ljubljani — Stegne

objavljamo naslednja prosta dela in naloge:

1. VODJE KONTROLE KVALITETE za vzpostavitev in vodenje službe kvalitete; organiziranje vzorčnega testiranja, sestavljanje predpisov in podobno.

POGOJI:

- dipl. inženir elektrotehnike,
- aktivno znanje angleškega jezika,
- 3 leta delovnih izkušenj v kontroli kvalitete oz. 5 let delovnih izkušenj v proizvodnji,
- poskusno delo 3 mesece.

Možnost dodelitve stanovanja!

2. KONTROLORJA KVALITETE

za izvajanje kontrole kvalitete; sestavljanje tehničnih predpisov.

POGOJI:

- dipl. inženir elektrotehnike,
- aktivno znanje angleškega jezika,
- eno leto delovnih izkušenj,
- poskusno delo 3 mesece.

3. SODELAVCA V INŽENIRING SLUŽBI

za opravljanje delovnih nalog s področja prodajnega inženiringa; sodelovanje z razvojnimi strokovnjaki, definiranje aplikacij in iskanje sistemskih rešitev.

POGOJI:

- dipl. inženir elektrotehnike, smer elektronika,
- aktivno znanje angleškega jezika,
- 5 let delovnih izkušenj, (zaradi lažjega opravljanja dela zaželeno poznavanje elektronskih sistemov),
- poskusno delo 3 mesece.

4. REFERENTA

za opravljanje delovnih nalog v službi operativne priprave dela in proizvodnje (tehnološka in proizvodna dokumentacija, sodelovanje pri planiranju in analizah).

POGOJI:

- srednja šola ekonomske ali administrativne smeri,
- 2 leti delovnih izkušenj
- pasivno znanje angleškega jezika zaželeno,
- poskusno delo 3 mesece.

Začetnikom na navedenih področjih dela bomo nudili strokovno pomoč in izpopolnjevanje.

Prevoz na delo in z dela je urejen s tovarniškim avtobusom.

Če želite osebni razgovor glede nalog in pogojev dela, najavite svoj obisk po telefonu na številko 559-198 ali pismeno.

Pismene prijave sprejema kadrovska služba „ISKRA IEZE“, Stegne 17, Ljubljana, 15 dni po objavi.

Pogled v delo razvojno-konstruktorskega oddelka v Retečah

V Retečah smo se poznali za probleme, s katerimi se srečuje razvojno-konstruktorski oddelak in njegov pristop k reševanju le-teh.

Pogovarjali smo se s pomočnikom direktorja Petrom Ceferinom in vodjo razvojno-konstruktorskega oddelka ing. Mirom Jurjevičem.

Že v letu 1977 smo v našem časopisu pisali o mikrovalovni pečici, ki jo razvija TOZD TGA iz Reteč.

V tem času se je zvrstilo precej problemov, katerih rešitev je zahtevala nove raziskave, preverjanja in obdelavo. Tako na primer je nastal problem meritev. V Jugoslaviji se nimamo tovrstnih JUS standardov.

Hkrati se je izkazalo, da nobena od institucij, ki se ukvarjajo s testiranjem, nima ustreznega instrumentarija, vsaj za nekatere meritve ne. Zato so v Retečah navezali sodelovanje z IKM. Skupno bodo pripravili način in opremo za nujno potrebno izvrševanje nekaterih specifičnih meritev.

Ob tem se je pojavil problem silno dolgih dobavnih rokov in procedure okrog uvoznih dovoljenj za instrumente, ki jih ni mogoče dobiti doma. Ta dejavnik vpliva izredno zaviralno. Za odpravo vseh problemov med samim razvojem, so razvijalci v TGA vložili veliko dela in znanja.

Skupaj z inštitutom IEVT načrtujejo nadaljne raziskave na področju

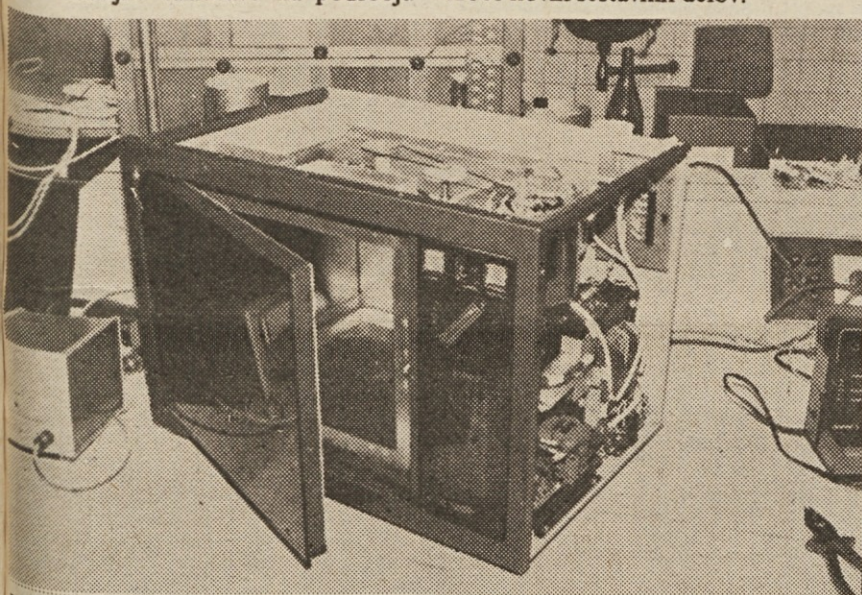
mikrovalovnih pečic. Zato nastopajo v Retečah tudi kot sofinancer druge faze raziskave pri Republiški raziskovalni skupnosti, ki je tudi že namenila del sredstev v ta namen.

Predvidena je uporaba mikroelektronike za krmiljenje, pri čemer pa je potrebno dodati, da tu ne gre samo za mikrovalovne pečice, ampak tudi za ostale aparate, namenjene široki potrošnji. V ta namen se povezujejo z Iskrino organizacijo Mikroelektronika. Skupno nameravajo razviti programiran časovnik, ki bo vsestransko uporaben v različnih gospodinskih aparatih. Tako se tudi v Retečah vključuje v Iskrin srednjeročni plan mikroelektronike.

Zahodna tržišča že razpolagajo z gospodinskimi aparati, ki imajo vgrajene mikroelektronske regulatorje. Mi nekoliko kasnim, vendar je ob tem potrebno pripomniti, da se tam pojavljajo specializirani proizvajalci, ki izdelujejo kompletne programirane časovnike.

To omogoča proizvajalcem finalnih izdelkov, lažje razvojno delo in zmanjšanje inovacijskega časa. Prav tu pa se tovarna gospodinskih aparatov, ki je proizvajalec finalnih proizvodov, nahaja v velikih težavah, kadar hoče razvijati, ali pripraviti nov izdelek. Navadno mora sama vlagati v razvoj sestavnih delov, ki jih kupuje od drugih domačih specializiranih proizvajalcev.

Lepo bi bilo — kar pa je na žalost samo želja proizvajalcev gotovih artiklov — da bi se tudi naši proizvajalci gotovih delov, usmerili tako, kot na zahodu in nudili finalistom večji izbor novih sestavnih delov.

Mikrovalovna pečica v delu.

Prebrali smo za vas

Kako je preteklost včasih še vedno živa in kako jo lahko potrjuje tudi sedanost, nam najbolje priča knjiga Marca Hillela „Arhivi upanja“, ki je te dni izšla pri založbi Borec v Ljubljani. Avtor Marc Hillel ni neznan slovenski javnosti, saj je ista založba pred nedavnim izdala njegovo delo pod naslovom „V imenu rase“, v katerem je ta francoski avtor dokumentarno in pisateljsko obdelal probleme tako imenovanih „ukradenih otrok.“ Kot je znano, je nacizem hotel z „ukradenimi otroki“ vzgojiti svoje nekažne janičarje in s tem seveda brutalno iztrgal te otroke staršem ter tako v svojem divjaštvu potrdil svojo protičloveško naravo.

Knjigo „Arhivi upanja“ pa je naš avtor posvetil edinstveni humanitarni ustanovi z imenom „Mednarodna poizvedovalna služba“ (Service International de Recherches — SIR), ki ima svoj sedež v malem zahodno-nemškem mestecu Arolsen. Avtor nam v prvih poglavjih osvetljuje ustanovitev, delovanje in uspehe te ustanove, hkrati pa razgrinja na podlagi dokumentarnih dejstev grozljivo podobo nacizma ter druge svetovne vojne in njenih posledic, ki so prizadele ljudi in ljudstva širom po svetu in še danes niso odpravljena.

Zakaj je Marc Hillel dal tej svoji knjigi simboličen naslov „Arhivi upanja“? Predvsem zato, ker se že ves čas po drugi svetovni vojni, tudi danes, dobrih 33 let po njenem zmagovitem zaključku, obrača na to ustanovo vrsta ljudi s prošnjami za podatke in poizvedbe o svojih dragih, ki so izginili v žrelu nacističnega uničevalnega stroja, bodisi v gestapovskih zaporih, zlasti pa v koncentracijskih taboriščih tako v Nemčiji kot v drugih deželah.

V tej edinstveni ustanovi namreč hranijo vso dosegljivo in ohranjeno nacistično dokumentacijo o nemških uničevalnih taboriščih in na številnih primerih iz sedanosti nam avtor Marc Hillel zelo dramatično in napeto pripoveduje, kako še dandanašnji lahko na podlagi tega gradiva ugotavljajo bodisi, dan in kraj smrti posameznih taboriščnikov ali pa preživetim internirancem po vsem svetu izdajo ustrezno potrdilo o njihovem trpljenju, potrebno za uveljavitev bodisi odškodnine, bodisi drugih pravic, ki jim pripadajo kot žrtvam nacizma.

Knjiga torej ni suh zapis in s svojo širino tako presega okvir samega naslova. Povsod je čutiti odločno avtorjevo nasprotovanje vsem oblikam razizma, fašizma in nacizma ter vsem tistim, ki še dandanašnji v povojni Nemčiji preprečujejo mladim generacijam, da bi se lahko seznanile z resnično podobo nemškega nacizma, ki sodi zagotovo med največje zlo našega stoletja. Tako so zadnja poglavja knjige posvečena razkrinkavanju sodobnih predstavnikov neonacizma v zahodni Nemčiji, ki s svojo propagando skušajo zamolčati ali pa izmalčiti resnico o nacizmu, zlasti pa še o nacističnih koncentracijskih taboriščih, v katerih so izginili milijoni ljudi vseh ras in narodnosti sveta.

D.Ž.

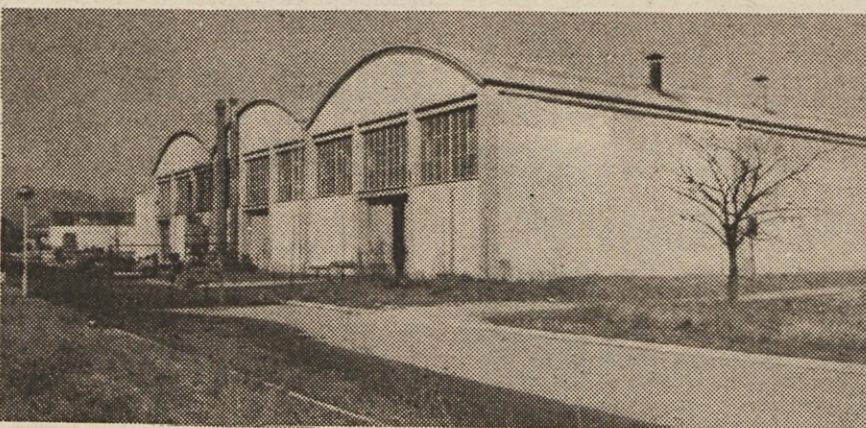
Mi smo pa Tržičani

(Nadaljevanje s 5. strani)

la pa se je v nedeljo pozno ponoči, potem ko so bile modne revije že zdavnaj mimo, gostinski obrati pa so se napolnili do zadnjega kotička.

Tako se torej ponavlja vsako leto. Najprej gneča na cesti do Tržiča, potem gneča na tržiških ulicah, gneča med stojnicami, pa med čevlji, kupci in prodajalci, gneča v lokalih, pravzaprav povsod. Čisto lahko se ti pripeti, da ti zaradi te gneče popustijo živci. Vseeno pa se nihče izmed tistih, ki prihajajo vsako leto v Tržič, ne vpraša, ali so se jim morebitni nakupi splačali. Pomembno je le to, da so doživeli nekaj novega, nekaj nevsakdanjega in, da so jih Tržičani sprejeli odprtih rok. Tovarna obutve Peko in Turistično društvo Tržič vedno poskrbita, da odidejo domov z vsaj enim parom čevljev in s polnimi želodci, kajti čevljev in tržiških bržol jim v Tržiču nikoli ne zmanjka. Ob vsem tem obiskovalci pozabijo, da se bodo domov vrnili fizično in psihično izčrpani — pa še njihove denarnice so skorajda prazne..

Majda Knific

Novi prehod gradijo ob tovarni malih zaganjalnikov.

Pop-rock fest Šenčur '78

„ZSM si z različnimi oblikami in metodami delovanja vedno in povsod prizadeva za razvijanje kulture v najvišjem pomenu besede. Zaveda se namreč pomembnosti pravičnega in zavestnega pojmovanja vloge in pomena kulture, njenega osvobodilnega smisla v našem družbenopolitičnem sistemu in s tem tudi njenega prispevka k oblikovanju samoupravnih socialistične družbe.“

Spričo tega so prizadevanja mladih usmerjena na zagotavljanje čim večje množičnosti in kvalitete tako na področju ustvarjanja, kakor tudi na področju sprejemanja oziroma porabe kulturnega bogastva. Vsi mi — sleherni član naše samoupravnih socialistične družbe — naj bi bil soustvarjalec tega bogastva. Edino na ta način bomo zagotovili dejanski in še hitrejši razvoj naše kulture in tako dali pomemben prispevek k razvoju naše družbe kot celote.

Bližajoči se 10. kongres ZSMS bo s svojimi stališči dal pomemben prispevek in iztočnice za razvoj in delo na tem področju. S temi besedami je Edo Buček, predstavnik OK ZSMS Kranj otvoril letošnje že drugo srečanje kreativnih glasbenikov Slovenije, ki je pod nazivom POP-ROCK FEST ŠENČUR 78 potekalo v nedeljo, 27. avgusta v Šenčurju pri Kranju.

Na nogometnem igrišču se je v pri-

Letošnji šenčurski „pop-rock fest“ je izzvenel v znamenju mednarodne skupine „Boomerang“, ki so jo sestavljali naši in italijanski glasbeniki.

Stroji so zaorali

Nekaj sto prebivalcev italijanske Gorice, Nove Gorice in okolice se je zbralo prejšnji petek na veliki slovesnosti, ki je bila ob mejni črti na vrtojbenskem polju, južno od novogoriške Iskre, ob pričetku gradnje novega mejnega prehoda med Jugoslavijo in Italijo. Prehod, ki ga bodo zgradili do leta 1980, bo še bolj povezal in utrdil prijateljske vezi in sodelovanje prebivalcev z obeh strani meje.

Med številnimi prebivalci z obeh strani meje, med njimi je bilo precej Iskrašev, saj bo prehod v neposredni bližini Iskre — Avtoelektrike, so bili tudi republiški sekretar za mednarodno sodelovanje Marjan Osolnik, ki je bil tudi slavnostni govornik, podpredsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Šinigoj ter Vinko Gobec, Janez Zemljanič, Vitja Rode, Livijo Jakomin, Ivan Renko, Bojan Lubej, Savin Jogan. Slavnosti so se udeležili tudi predstavniki severnoprimorskih občin in regijskih družbenopolitičnih organizacij, med italijanskimi gosti pa je bil tudi predsednik deželne vlade Furlanije — Julijske Krajine Antonio Comeli in goriški župan Pasquale de Simone.

Predsednik novogoriške občinske

skupščine Jože Šušmelj je v svojem nagovoru posebej omenil, da je začetek gradnje novega mejnega prehoda tudi rezultat odličnega, prijateljskega sodelovanja prebivalcev obeh Goric, ki živi v duhu osimskih sporazumov. Kot smo že omenili, je bil slavnostni govornik Marjan Osolnik. Poudaril je, da predstavlja graditev vrtojbenskega prehoda konkreten primer uresničevanja sprejetih obveznosti osimskih sporazumov ter da je takih primerov, zlasti na Goriškem še več. Na tem območju se je močno uveljavil duh prijateljstva in medsebojnega sodelovanja, ki je zasnovan na spoštovanju in skupnih interesih, zaslugi za to pa gre pripisati dejavnikom v obeh Goricah in njenih prebivalcev. Tudi širše v Evropi je tako sodelovanje ocenjeno kot primer uresničevanja helsinškega duha, prav osimski sporazumi pa ga še poglobljajo. V nadaljevanju govora je republiški sekretar poudaril, velik gospodarski pomen bodočega prehoda, ki bo opravljal pomembno funkcijo v meddržavnih in mednarodnih prometnih zvezah. Omenil je tudi zadovoljstvo, da so delovni ljudje in občani izrazili interes za prehod tudi s tem, ko je 28 delovnih organizacij na Goriškem združilo denar za gradnjo tega prehoda in pripadajočih objektov ob njem; gradnja bo veljala približno 120 milijonov dinarjev, le-ti pa so v celoti zagotovljeni. Prva faza gradnje obsega 700 metrov avto ceste, 16 stez za sprehode, parkirišča in pripadajoče objekte za carinike, mejno milico in druge službe. Izgradnja tega prepotrebne prehoda in drugih prostorov bo dokončno odpravila prometne zagate v mednarodnem prometu na Goriškem. Na slavnosti sta spregovorila tudi visoka italijanska gosta Antonio Comeli in Pasquale de Simone. Oba sta poudarila velik pomen, ki ga bo imel nov prehod za sodelovanje ob meji, zlasti sta ob tem poudarila gospodarsko področje. Prva faza bo zgrajena do konca 1980. leta.

Marko Rakušček

Iskraši na Srebrnjaku

Naj kar na začetku povem, da bi moral biti naslov članka „Iskraši pod Srebrnjakom“, saj vrha — resnici na ljubo — nismo dosegli. Tolažimo se lahko le s tem, da to ni bil niti prvi niti zadnji načrt Iskrašev, ki se je izjalovil.

Srebrnjak je tipična trentarska gora. Pobočja so strma, polna krušljivega skrotja; planincu pa nagaja tudi gosto ruševje, ki je skoraj neprehodno. Treba je znati slediti gamsom — ti vedno najdejo najboljše prehode.

Skupina podjetnih planincev Iskre se je kljub navedenim težavam odločila, da poskusi priti na vrh. Za vodnika smo imeli našega znanega alpinista in gorskega reševalca Uroša Župančiča, ki je v Trenti kot doma. Pozna vse domačine — sama slovita imena: Tožbar, Kravanja, Komac. To so potomci legendarnih gorskih vodnikov in divjih lovcev, ki poznajo vse vidne in nevidne stezice v teh gorah.

No, domačini so nam pokazali, kje je najlepši in najbližji pristop na goro. Kljub natančnim opisom pa smo v nedeljo, v rosnem jutru dve uri lomastili po grmovju — pravega prehoda pa nismo našli. Pravzaprav smo našli neko stezico, ki pa je izgledata tako strma in zapuščena, da smo se rajši obrnili. Poskusili smo nato niže doli v Trenti, od koder se zagriže v pobočja Srebrnjaka opuščena vojaška cesta. Pot je udobna, vendar zelo dolga in nas je pošteno namučila. Ob poti so številne opuščene pastirske koče, ki so zelo slikovite. Tudi pogled v dolino je enkraten — kot srebrn trak se vije po dolini Trente naša najlepša reka.

Žal je bilo udobne poti kmalu konec; začeli smo se vzpenjati po travah in meliščih. Strmina je postajala čedalje hujša. Zagrizli smo se v krušljivo žlebo, ki predstavlja edini možni prehod na greben (govorim seveda v jeziku planica, ne pa alpinista). Tu nam je zelo pomagala vrv in izkušene roke našega vodnika Uroša. Bili smo že precej visoko — samo slabih petdeset metrov nas je še ločilo od grebena.

Takrat pa je Uroš ukazal: „Nazaj! Ni več časa!“ In res smo v naši planinski vnemi čisto pozabili na uro. V teh gorah, kjer ni markacij, je lahko povratek dosti daljši od vzpona.

Resnici na ljubo pa moramo povedati, da smo bili nekateri tudi že zelo utrujeni in smo zato rade volje ubogali vodnika. Poti navzdol res ni in ni hotelo biti konec.

No, vseh težav je enkrat konec in tudi mi smo končno namočili svoje preznojene noge v ledeno Sočo. Nekateri so se jezili, ker cilja nismo dosegli. Toda vprašajmo se, kaj je pravzaprav cilj nas, planincev! So to šampiljke, značke, zbirka osvojenih vrhov? Ne — naš cilj je odkrivanje neznanega, iskanje miru in lepote. Ta cilj pa smo dosegli — bili smo na Srebrnjaku.

M.Š.

Uspel delovni seminar za organizatorje športne rekreacije

Komisija za šport in rekreacijo pri KO OO sindikata SOZD Iskra je v dneh 1. in 2. septembra priredila dvodnevni delovni seminar za organizatorje športne rekreacije v TOZD in DO. Seminar je bil v rekreacijskem

skrbno pripravili, obsegal pa je teoretični in praktični del, kakor tudi razpravo o rekreativni dejavnosti v Iskri. Že v uvodu smo ugotovili, da je seminar v Primostku dobro uspel in vsem, ki so se ga udeležili prinesel

Udeleženci seminarja med predavanjem prof. D. Ulage.

centru delovne organizacije Kondenzatorji v Primostku pri Metliki, udeležilo pa se ga je 44 športnih delavcev in vseh TOZD, razen iz organizacij na Tržaški cesti v Ljubljani.

Glede na pomembnost športne rekreacije v organizacijah združenega dela, so organizatorji ta seminar

dragoceno znanje in izkušnje, ki jih bodo s pridom uporabili pri nadaljnjem delu na področju športne rekreacije.

Za koristna predavanja v teoretičnem delu seminarja so poskrbeli znani strokovnjaki s področja športne rekreacije mgr. Herman Berčič, asistent

Med zaključno razpravo.

Naši vrhunski alpski smučarji so bili mesec dni v Argentini, kjer so se pod vodstvom trenerja Toneta Vogrinca intenzivno pripravljali na bližajočo se tekmovalno sezono. Med organizacijami združenega dela, ki so finančno podprle ta trening, je bila tudi SOZD Iskra. Na tiskovni konferenci, ki jo je pred odhodom organizirala Smučarska zveza Slovenije, so se organizatorji in tekmovalci posebej zahvalili za razumevanje in podporo, ki ju združeno delo namenja vrhunskemu športu. Pred dnevi pa smo prejeli tudi razglednico s pozdravi Toneta Vogrinca in reprezentantov, ki nam v zimski sezoni utegnejo pripraviti marsikatero prijetno presenečenje.

M. Maksimovič

na Visoki šoli za telesno kulturo Boris Sila ter profesor Drago Ulaga, sodeloval pa je tudi Vlado Žorž, strokovni sodelavec RS ZSS, medtem ko je bil organizacijski vodja seminarja Jože Malič, vodja pa Vili Tekavec.

Mirno lahko rečemo, da je imel ta seminar izrazito delovni značaj, saj se je v teoretičnem delu zvrstilo osem predavanj o temah, katerih obravnavo bo udeležencem seminarja nedvomno v korist in pomoč pri nadaljnjem delu. Drugi dan seminarja je program obsegal praktični del, udeleženci pa so imeli tudi orientacijski kros po okolici rekreacijskega centra.

Ob zaključku seminarja se je razvila razprava, kateri sta prisostvovala tudi predsednik IO KOOO sindikata Jože Čebela in Miloš Pavlica, v njej pa so predavatelji odgovarjali na nekatera vprašanja. V razpravo je posegel tudi Jože Čebela zlasti, ko je bilo govora o športno rekreacijski dejavnosti v Iskri in problemih okrog njene organiziranosti.

Udeležencem seminarja smo ob koncu zastavili vprašanje o tem, ali je seminar dal tisto, kar so od njega pričakovali. Njihove odgovore bi lahko strnili v skupno ugotovitev, da je bil koristen in zato je tudi prav, da ga je Komisija za šport in rekreacijo organizirala in za predavanja povabila strokovnjake, ki so imeli udeležencem s področja športne rekreacije dovolj povedati.

Oddih na Krvavcu

V soboto, 19. avgusta, so planinci iz IEZE pripravljali drva za svojo kočjo na Krvavcu. Delo je teklo kot namazano. Po tekočem traku so podirali bukve, jih razčakovali, sekali v panjičke in zlagali v drvarnico. Kar užitek jih je bilo gledati, saj je bilo videti kot med „zaresnimi“ drvarji.

Kočjo so postavili še „v časih IEV“, leta 1959. Na Krvavcu, približno pol ure hoda od druge postaje žičnice je za planino Jerzeca v simpatičnem bukovem gozdičku. Ima dve veliki sobi s po štirimi pogradi, v vsaki sobi je štedilnik za kuhanje in omara, v njej pa vse, kar je potrebno za kuho. (Seveda pa nič za lonce). V kočjo hodijo v glavnem delavci iz ljubljanskih TOZD, poleti na vikende, pozimi na smučanje. Zdaj je stvar še lepša, saj je komaj 25 minut peš stran že prva krvavška vlečnica. Tako bo ta bajta, kot ji pravijo, vse bolj aktualna.

Žal pa se ji že pozna zob časa. Ker se je pogrezala in ker so bila tla gnila, so lani zabetonirali pode v spodnjih prostorih, stropu, ki se nevarno šibijo pa so podprli. Ta „sanacija“ bo podaljšala življenje kočji in omogočala bivanje še za kako leto.

Planinska sekcija IEZE in prizadevni planinci ter smučarji pa pripravljajo svojstven 20-letni jubilej za drugo leto: kočjo bodo podrli. To se sicer hudo sliši, moram pa

ZAHVALA

Ob izgubi mojega dragega moža

JOŽETA PORENTE

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem pakirnice in kontrole Števca ter I. delavnice TSD za podarjeno cvetje in denarno pomoč

žena Jožica s hčerko
Romanco

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta

ANTONA GABRŠČKA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz TOZD Števci za izraze sožalja, darovani venec, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti

sin Milan Gaberšček

PETDNEVNI IZLET V ČSSR

Spoznajte Češkoslovaško

Avtobusna izleta bosta v času od 23. 9. do 27. 9. in od 30. 9. do 4. 10. 1978

Odhodi iz Ljubljane so ob 03.00 uri zjutraj s Trga osvoboditve nasproti univerze, iz Kranja pa ob 0.3.30 izpred hotela Creina.

Najprej si bomo ogledali mesto Brno in Blansko, kjer nas bodo sprejeli naši gostitelji iz tovarne „Metró“, nato bomo nadaljevali pot v Prago, kjer bomo ostali 3 dni. Ogledali si bomo znamenitosti Prage — Hradčane, knjižnico, državno zakladnico, itd.

Naslednji dan si bomo ogledali grad Konopište.

Popoldnevi so rezervirani za individualne ogleda mesta, skupaj pa si bomo ogledali znamenito pivnico „Pri Fleku“.

Četrty dan zjutraj se bomo poslovili od Prage. Spotoma si bomo ogledali najznamenitejši češki grad Hluboka. Po kosilu v Čeških Budjevicah pa se bomo odpeljali prek Avstrije v domovino, kamor bomo prispeli v zgodnjih jutranjih urah naslednjega dne.

Cena izleta je 2.350 din. Prijave sprejemamo do zasedbe avtobusa.

Plačilni pogoji:

— ob prijavi je obvezna akontacija 1.000 din

— 10 dni pred odhodom pa je treba poravnati celotno vrednost aranžmaja.

Stroški odpovedi:

— 10 dni pred odhodom zadržimo celotno akontacijo — 1.000 din

Prijave sprejema Iskra Invest servis — Dejavnost za rekreacijo in letovanje, Ilirska 27, Ljubljana — tel.: 325-587 in 325-583.

„Drvarji“ v akciji pod kočjo.

takoj povedati, da bodo postavili novo. Želijo narediti malo večjo brunarico, nekaj metrov nad sedanjo kočjo, na mestu sedanje pa bodo dobili lep raven prostor za balnišče, namizni tenis, za igranje perjanice in otroci bi imeli prostor za svoje igre.

Nova brunarica bo po idejnem načrtu imela 20 ležišč in sicer 10 skupnih, ostala pa v dveh sobah. Na razpolago bosta tudi dva štedilnika, da bosta lahko hkrati bivali, kuhali in spali dve družini (ali pa tudi več).

Imajo že načelno dovoljenje za občine in odbor za gradnjo (Plešec, Kolarič in Trtnik) ima nalogo, dobiti gradbeno dovoljenje in urediti formalnosti že v letošnjem septembru. Sindikat je že razpravljal o tej gradnji in podprl dobro zamisel. Seveda pa bo treba v finančnem načrtu za leto 1979 zagotoviti sredstva. Sedanji oskrbnik Franc Mehle meni, da bi gradnja stala neke okrog 300.000 dinarjev, oprema pa še kakih 100.000. V tale „finančni plan“ pa je že vračunano prostovoljno delo, v glavnem vse nestrokovno delo in pomoč pri zidavi.

In kako se letuje ali zimuje v tej kočji? Enostavno vzameš ključ pri enem izmed oskrbnikov: pri Urošu Vrhuncu v Magnetih, ali pa pri Francu Mehletu v Orodjarni. Za vsak dan plačaš 12 din na osebo. To je

majhna kavcija, zato pa imaš streho nad glavo, toplo sobo, odeje in kuril, kolikor se ti zdi potrebno. In kaj bi človek tu počel?

Lahko greš streljaj daleč na planšarijo na kislno mleko, ali pa na sladko, če imaš tega rajši. Dobiš tudi skuto in smetano. Dobro pol ure hoda daleč je kočja pri drugi postaji krvavške žičnice. Lahko se pelješ tja tudi z avtom, pozabil sem namreč povedati, da se z avtom pripelješ prav do „bajte“ in parkiraš na „iezejevskem svetu“. Poleti pa so s tega konca lepi daljši sprehodi in ture: na Kamniško sedlo, Kočno, Grintavec in Veliki Zvok.

To soboto smo prav blizu kočje tudi nabirali gozdne jagode, borovnice in malo nižje za cesto maline. Pravijo, da tu rastejo tudi gobe, seveda jih najdejo tisti, ki jih znajo poiskati.

Glavna „atrakcija“ in vrednost tega kraja pa je poceni smučarski dopust. Malo postrtovalnejši bo že sam našel lepe terene, kdor pa ima rajši žičnice, jih tudi lahko doseže v manj kot pol ure. Upamo, da bo 60 članom Planinskega društva Iskra — sekciji IEZE načrt uspel in se bomo že drugo zimo hodili „dričat“ iz nove brunarice.

F. Kotar

V sobah je lepo, žal so stropi podprti. Na pogradu Božo Kremžar.

Korošica-Kamniško sedlo

Planinska sekcija Iskre Elektromehanike Kranj bo priredila v soboto, 16. in nedeljo, 17. septembra izlet iz Robanovega kota na Korošico in čez Ojstrico, Planjavo ter Kamniško sedlo v Kamniško Bistrico.

Odhod avtobusa izpred kranjskega hotela Creina bo v soboto ob 6. uri peljal pa bo do Rogovilca. Od tu je mimo Robana na Korošico, kjer bomo prenočili, dobre štiri ure hoje. Drugi dan se bomo povzpeli na Ojstrico in nadaljevali čez Škarje na Planjavo. Sledil bo le še spust na Kamniško sedlo in v Kamniško Bistrico. Hoje bo drugi dan še približno šest ur.

Cena prevoza je 30 din. Prijave in vplačila sprejema Volga Pajk, tajništvo: ERO, tel. 28—22 do srede, 13. septembra.

Vabljeni!

RAZPIS IV. MANIFESTATIVNEGA POHODA PRIJATELJSTVA ISKRAŠEV

- Pohod bo 16. septembra 1978 od Vrčic nad Semičem do Črmošnjic. Pričetek bo ob 9. s startom v Vrčicah nad Semičem in s ciljem v Črmošnjicah pri planinskem domu Iskra Kondenzatorji. Dostop do Vrčic je samo prek Semiča.
- Pohod bo posvečen XI. kongresu ZKJ in IX. kongresu zveze sindikatov Slovenije.
- Na pohodu bodo nastopale moške in ženske ekipe:
 - razred moški
 - razred ženski
 - štiričlanske ekipe
 - štiričlanske ekipe
- Start bo ob 9. Pohod bo potekal po označeni progi od Vrčic do planinske kočje Kondenzatorjev v Črmošnjicah. Tekmovalna proga bo dolga približno 12 km. Pohod je vključeno streljanje z zračno puško in reševanje testa: zgodovinska obeležja kongresov ZKJ in partijskih konferenc. Pohod bo časovno omejen. Vsi člani iste ekipe morajo priti skozi cilj istočasno. Ekipe lahko štartajo od 9. do 11.
- Organizator bo priskrbel vse potrebno za tekmovalce.
- Zmagovalna ekipa pri moških in ženskih ekipah bo tista, ki bo prejela najmanj kazenskih točk. Prve tri ekipe po razredih bodo prejeli plakete, vsi udeleženci pohoda pa spominsko značko.
- Organizator si pridržuje pravico, da zaradi objektivnih razlogov spremeni kraj tekmovanja. O morebitni spremembi bo organizator vse nastopajoče pravočasno obvestil. Tekmovalci tekmujejo na lastno odgovornost.
- Prijave za pohod sprejemajo športni referenti po delovnih organizacijah, direktno pa na naslov: Iskra ISE — dejavnost za rekreacijo in letovanje, Ljubljana, Ilirska 27, tel: 325-587, do 9. septembra 1978. V prijavnici navedite samo število ekip. Ekipe prejmejo eno uro pred štartom štartne kartone.
- Pohod bo ob vsakem vremenu.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektriko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.

Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Dušan Željznov, tehnični urednik: Janko Colnar — Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE) in Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.